

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Măști publică și Loc
deschis costă fiecare și
20 #leri.
Manuscripte nu să înapo-
lază.

Reformele militare și noul ministru de război.

Arad, 20 Septembrie.

În sfârșit s'a terminat și criza de atâtea luni din ministerul comun de război. Schönaich pleacă, dând locul lui unui om nou, tânăr și necunoscut până acum în politică. Comandantul corpului de armată din Bosnia, generalul de infanterie *Mauritiu Aufferberg* în urmă audienței de ieri va ocupa portofoliul lui Schönaich. Schimbarea aceasta e pregătită de mult. Schönaich, în vremea din urmă nu mai mulțumea cercurile înalte vieneze, iar moștenitorul de tron, oricât s'ar tăinui aceasta, a făcut tot ce i-a stat în putere să delătorească din fruntea unui ministru atât de important pe un om care s'a dovedit incapabil de a reprezenta acolo marile interese ale monarhiei și ale casei domnitoare. Adevărul acesta îl dovedește și scrisoarea fostului ministru comun de război către „*Neue Freie Presse*”, în care acesta se vede silit să desminte, că plecarea lui din fruntea ministerului ar fi în legătură cu vre-o „*intervenție anticonstituțională*”. Moștenitorul de tron, care, de o vreme încoace, în ciuda tuturor răuvoitorilor, câștigă tot mai mult amestec în conducerea monarhiei noastre, și-a făcut o ambiție din reorganizarea armatei comune. Idealul Lui este să creeze pentru noi o armată puternică și bine organizată, care să ne asigure cuvântul nostru hotărâtor în concertul puterilor europene și să ne păstreze

prestigiul de mare putere. Din pricina aceasta, la îndemnul lui s'a început, împotriva multor obstacole, zidirea celor două Dreagnoucht-uri și reorganizarea armatei prin proiectele militare de astăzi. Moștenitorul de tron urmărește ținte mari în slujba cărora și-a pus toată energia capacității Lui recunoscute și toată îndărătnicia omului hotărât să și înfăptuiască ceea ce a gândit. De aceea El nici nu a prea cruțat pe anumiți oameni cari i-au stat în cale. Se știe că de cinci ani încoace, ca niciodată, cincisprezece generali bătrâni au fost trimiși fără de veste la pensie, iar acum însuși ministrul comun de război își vede de drum, cedând forței majore a moștenitorului, care dorește la departamentul ministerului de război un om al Său, un devotat, menit să-l ajute cu folos în munca Sa.

Proiectele de reformă militară se vede însă că nu au ajuns în camere așa după cum au fost ele concepute de înaltul lor autor. Schönaich nu a știut să reziste mai ales dorințelor unguerești, astfel, încât din retorta tratativelor dela Viena de astă primăvară, contele Khuen a putut să scoată un monstru, care reprezintă biruința punctului de vedere unguerec în chestiunea aceasta de o extremă importanță pentru monarhie. Evident că Schönaich a trebuit să cadă din pricina aceasta. Era fatal ca omul acesta care s'a lăsat terorizat de ambiția deșertă a guvernului unguerec să fie jertfit, căci moștenitorul de tron nu a putut să intenționeze prin reformele militare aducerea unor servicii cauzei unguerești, ci numai și numai ridi-

care la un nivel corăspunzător a armatei monarhiei noastre...

Imprejurările aceste îl vor aduce pe contele Khuen în fața unei grele alternative: sau satisface pe deplin dorințelor moștenitorului de tron și retrage proiectele de reformă militară, ca să prezinte altele, sau își trage consecințele și urmează și el pe Schönaich. Altceva nu poate face.

Guvernul Khuen a socotit cu drept cuvânt proiectele de reformă militară ca un triumf al lui, ca o justificare a existenței lui în fața opiniei publice unguerești, din pricina aceasta s'a și legat atât de mult de ele, așezându-le în fruntea tuturor reformelor ce vrea să aducă. A retrage aceste proiecte de pe biroul camerei ar însemna să-și piardă orice popularitate, să-și taie creanga de sub picioare. Tocmai de aceea Khuen s'a și îngrijit ca deodată cu știrea despre numirea noului ministru să apară într'un semioficios al lui și un comunicat, care anunță că noul ministru comun de război nu însemnează vr'o schimbare în proiectele de reformă militară. În aceeași vreme însă ziarul „*Zeit*” din Viena scrie următoarele:

„Dorința adversarilor lui Schönaich, cari sunt totodată și adversarii proiectelor de reformă militară, este ca noul ministru de război să schimbe proiectele de reformă militară de astăzi, ceea ce însemnează retragerea lor. Aceasta nu s'ar putea întâmpla fără consentimentul guvernului unguerec. Chestiunea aceasta este în legătură cu audiența de Luni a lui Khuen. Împăratul l'a chemat la Viena pe Khuen ca să-i cunoască punctul de vedere în privința

FOIȚĂ ORIGINALĂ A ZIARULUI „TRIBUNA”

Ceasuri de seara.

— *Impărăția durerii.* —

De I. Agârbiceanu.

Seara aceasta s'a coborât de vreme. Din negurile sure și reci ce se închiagă de-asupra, pătrunde umezeala. Cum nu se mai zărește cerul, par'că nici aer nu mai este. Și pământul, întunecat și mort, ca un magnet enorm, îți leagă privirile triste.

Paseri întârziate trec, în restimpuri rare, cu aripile umezite, fășiind domol, spre neagra pădure. Par fantome dintr'un vis ciudat, de cari îți-e teamă, pe cari nu le înțelegi. Sufletul tău își strânge tot mai tare aripile, și par'că vrea să înghețe.

Biet suflet omenesc! Indată ce îți-se închid înălțimile, seninul și soarele, te sbați neputincios și amuțesti, și nici nu te mai simțesti. Îți pare de odată că tot ce-ai văzut cu ochii lacomi de lumină și viață, a fost un vis deșert, a căruia pierdere te curmă, cu o durere neîmplănită. Tu tremuri și cură, cu o durere neîmplănită. Tu tremuri și mori. Par'că te-ai simți străin în fața întunecului și a morții, în fața existenței tale pământeste.

Și totuși, aici, în întunec și durere, e leagănul vieții tale, pe care o poți cunoaște până acuma. Te vei simți tu o pasere albă și curată, dornică veșnic de înălțimile luminoase, însă viața te va

privi veșnic c'un ochiu neîndurat, țintuindu-te de pământ, și de bruşul lutului, în care ești închis.

Ne întrebăm mereu: pentru ce e dureroasă trecerea noastră prin lume? Pentru ce a fost numită, în toate timpurile, lumea „vale a lacrimilor”. Legile neîndurate ale firei, ale existenței pentru ce au o rezonanță așa de dureroasă numai în ființele eugetătoare, în oameni? Ori, poate, ele se joacă pe o formă cu ori ce existență, și jocul acesta numai noi îl pricepem? Sau suntem noi fii mașteri ai lumii, pe cari ea nu ne-a dorit în sinul său, și, la ori ce ocazie ne face să-i simțim asprimea oarbă?

În ceasul acesta de seară, nu pot uita doi ochi măriți de boală și durere, cari m'au privit așa de înspăimântați, acum de curind. „Mă duc, ah! nu știu unde, dar plec îngrabă, și n'am nici o vină! Sunt eu de vină că m'am născut și-s bolnav?”

Așa mi se părea că mă întrebă privirea lui incremenită de spaimă.

În casă era lumină puțină. Zăcea în pat, palid, cu micii lui obraji căzuți, cu buzele vineții. Accesele de tusă seacă se urmau repede înlăcrimându-i ochii mari, întunecați. Era un băiat de patrusprezece ani. Spunea rar un cuvânt, cu silă. Vorba-i era potolită, cuminte. Liniștită. Părea că altul vorbește, și altul privește prin ochii măriți de durere.

„Impărăția durerii” mi-am zis atunci. Simt și acum durerea și spaima ochilor lui, nevinovați, neștiutori, și nu știu, aflu o asemănare așa de izbitoră între durerea lor și tristețea acestui ceas de seară, mocnită și rece.

Și dup'un restimp de incremenire, încep a mă

gândi. Îmi pare că uit, că nu mai văd întunecul, și nu-i mai simt umezeala, că o putere nouă mă desparte de lumea din afară. Dacă împărăția durerii e stăpânitoarea lumii, cum se poate că în lumea asta s'au perindat atâtea vieți omenești? Cum nu s'au stins, de mult, aceste ființe menite să trăiască în valea lacrimilor? Dimpotrivă, omenirea se perfecționează mereu și mincea omului pune tot mai mult stăpânire pe eternele legi ale firei, cari s'au plimbat atâtea vreme slobode prin univers. Impărăția durerii deci, trebuie să fie binefăcătoare sufletului omenesc. Durerea și suferința binecuvântate. Avem doi dușmani, împotriva cărora trebuie să luptăm viața întreagă, ca această viață să fie cât de armonică: trupul nostru și egoismul sufletului nostru. Priviți numai la cel dintâi, în zilele cu soare!

Când se bucură de cea mai deplină sănătate, când se poate hrăni din mâncările celea mai alese, și-și poate stîmpăra setea din băuturile celea mai scumpe, priviți-l cum dominează și strălucește ca un rege! Un rege sătul. Idiot, la tot cazul, dar care-ți poruncește suveran, și tu trebuie să te supui și să-l urmezi ca un cățel pe care-l duce stăpânul său legat de lanț. Partea cea mai bună din tine se cutremură la început, văzând cum o tăvălește trupul, cu el deodată în toate noroaiile, cum o aruncă în toate prăpastiile. Geme încet și tace însă, fiind în puterea altuia, și dela o vreme amuțește cu totul. Părul să fie o podoabă, fruntea o regină, ochii luceferi, pielea să strălucească de tinerețe și finețe, degetele albe, elegante, haina plină de mângăieri, și omul e gata. Cel mai superior, care poate intra ori în ce societate voiește. Cel mai de invidiat, și cel mai căutat binevoitor.

aceasta. Cu cea mai mare hotărâre se poate însă afirma că guvernul unguresc a luat poziție împotriva retragerii proiectelor de reformă militară și a cerut ca urmașul lui Schönaich să se identifice cu proiectele militare înaintate de antecesorul lui și să le reprezinte neschimbate. E de mare importanță pentru guvernul unguresc dacă îi va reuși să-și impună față de adversarii proiectelor lui Schönaich punctul său de vedere, deci, soarta proiectelor militare de astăzi este strâns legată de soarta guvernului Khuen”.

Pe cum vedem și din aceste rânduri ale ziarului vienez ideile moștenitorului de tron vor trebui să învingă, ori vrea guvernul unguresc, ori nu. Se poate apoi că, pentru guvernul unguresc, căderea lui Schönaich va să însemneze și un gest discret de amenințare în fața căruia să-și tragă seama vajnicii noștri compatrioți până unde se pot întinde cu pretențiile lor nesăbuite.

În fața acestor împrejurări noi nu putem să avem decât o singură atitudine. Dacă moștenitorul nostru de tron ține să se retragă actualele proiecte de reformă militară și în viitoarele nu voiește să introducă acele puncte cari fac hatăruri politice ungurilor și ne asupresc pe noi, atunci datoria noastră de supuși loiali este să-l sprijinim în această muncă după slabele noastre puteri. Noi am privit totdeauna în Francisc Ferdinand un viitor domnitor înțelept care știe și vrea să aibă sub ocrotirea Sa pe toate popoarele din Austro-Ungaria, ne putem deci aștepta ca tocmai pentru păstrarea unității armatei comune și pentru interesele înalte ale dinastiei care ține să aibă o armată supusă și iubitoare se va opri acum în ceasul al unsprezecelea pornirea bărbaților politici unguri, cari voiesc, cu ajutorul domnitorului nostru să facă și din armata comună un instrument nebun de maghiarizare. Împotriva actualelor reforme militare noi am luat cea mai înverșunată poziție, pentru că prin ele am găsit că se aduce un nou atac fiin-

ței noastre naționale, când s'ar delătura însă această primejdie din ele, cu toate jertfele materiale ce ar trebui să facem, noi le-am sprijini din tot sufletul, căci știm să apreciem și năzuințele generale ale monarhiei noastre.

Din desfășurarea evenimentelor de până acum s'ar părea că ni-se va da posibilitatea să înfăptuim această făgăduință.

— **Adunări populare în comitatul Timișului.** — *Fruntașii partidului nostru național român din acest comitat au decis ținerea mai multor adunări populare pe teritoriul comitatului Timiș; astfel se va ținea câte o adunare populară în Timișoara la 8, în Ciocova la 15, în Belinți la 22 și în Cheverezul-mare la 29 Octomvrie a. c. st. n. Obiectele acestor adunări populare vor fi dezbaterile chestiunilor politice, cari ating mai de aproape soarta poporului român, și se fac cu scopul ca și Românii din acest comitat să se manifesteze contra tendințelor asupritoare ale sistemului actual de guvernare de o parte, iar de altă parte ca frumosul șir de adunări populare ținute de frații noștri Români din alte părți ale țării să se continue și aici ca o dovadă nouă a solidarității noastre naționale.*

Așa știm, că frunțașii noștri din acest comitat au cerut și concursul moral al comitetului nostru național și al deputaților noștri; cunoscând zelul și interesul lor, sperăm, că domnii din comitet și domnii deputați încă vor lua parte la aceste adunări populare și așa îndemnăm de pe acum întreg poporul nostru din comitatul Timiș să participe în număr cât de mare la aceste adunări, care din considerare față de economi, s'au fixat pe câte o zi de Duminică.

Convocările oficiale vor apare în presa noastră cât de curînd, în acelea se vor afla dispozițiuni mai detaliată.

Congregația comitatului Caraș-Severin. Congregația ordinară de toamnă a comitatului Caraș-Severin este convocată pe 5 Octomvrie n. a. c. la Lugoj.

Datele recensământului popular și votul universal. Cetim în ziarul socialist „Népszava”: Pretextul recensământului popular e întrebuintat de contele Khuen în scopul amânării reformei electorale, întocmai cum fusese întrebuintat la timpul său și de contele Andrássy. A dat de știre lumii în repetite rânduri că el urgitează, urgitează mereu biroul statistic. Acest eminent birou, la rîndul său, știe prea bine ce interpretare să dea urgitărilor contelui Khuen. Le interpretează anume așa, că — după cum aflăm dela un tovarăș din Târgul-Murășului — a retrimis trei liste de recensământ din următoarele pricini:

Pe cea dintâi, fiindcă, referitor la un *culegător de litere* nu cuprindea indicația dacă știe să scrie și să cetească, — pe a doua, fiindcă, se pretindea dela o femeie *particulară* să spuie că cu ce se *indeletnicește?*

iar pe a treia, fiindcă în ce privește pe un *copil de șase luni* nu se spunea la rubrica referitoare *dacă a făcut armata!*

Iată, în felul acesta se amuzează domnii din palatul biroului statistic. Iată de ce natură e graba lor de a prevede pe contele Khuen cu materialul necesar reformei electorale.

Vizita regelui Serbiei la Budepesta. Primăvara trecută se lărise știrea că regele Petru va face o revistă pe la curțile europene și va fi primit mai întâi de președintele republicii franceze. Știrea aceasta era viu comentată de toate ziarele, mai ales că după odiosul regicid din Belgrad regele sârbesc nu fusese primit de nici un dintre curțile europene și dela felul că ar fi fost primit atârna în mare parte și ținuta ce observă domnitorii din Europa față de Serbia. La reîntoarcerea din Paris se spunea că regele Petru se va opri pentru un scurt popas și la Budepesta unde va vizita pe Maj Sa împăratul. Combinațiile acestei vizite însă au fost abandonate în urma regretabilei catastrofe aviatice care a îndolit Franța întreagă și regele Petru s'a întors dela Paris fără să fi dat ochi cu președintele republicii și fără să se mai oprească la Budepesta. Se vede însă că regele Petru nu a abzis cu totul de această vizită, căci după cum se știricește din Belgrad, conacul face pregătiri pentru o călătorie la Budepesta care va avea loc pe la începutul lunii Octomvrie viitor. Se știe anume că pe vremea aceasta M. Sa împăratul va veni pentru o scurtă vreme în Budepesta și probabil atunci va primi și vizita de rigoare a regelui Serbiei.

Tulburările din Viena. Ni-se anunță din Viena: Pentru a reduce scumpetea articolelor alimen-

Și, dacă e veșnic soare, dacă împrejurările îl favorizează, el poate să trăiască o viață întreagă astfel.

Gândiți-vă acum, că de omul acesta, împărat cu trupul, se apropie împărăția durerii. Nu i-a putut s'gdui sufletul nici o frumuseță a vieții, ci dimpotrivă; l'a înecat mai tare, și acum îl izbește cel mai mare întunec: boala. Strălucirea ochilor seva pierde, culoarea bună a pielii asemenea, și când după vr'o săptămână-două se va privi în oglindă, sufletul lui se va cutremura. Va vedea mai întâi că tiranul său a fost un nemernic, că nu-i poate da fericirea: dacă se îngălbenește și se usucă așa de îngrabă, dacă ori când poate să amorțească, cu ce preț îl va mai putea prețui? Împărăția durerii, dacă va ști-o prețui deplin, îi va ucide o concepție greșită asupra vieții, și-i va întemeia alta, din care el va putea să răsară un împărat cu sufletul: cu mintea și inima. Pe câți oameni, cari tiranizați de trup, tiranizau și ei pe semenii lor — nu i-a schimbat suferința, și n'a adus armonie în viața lor și în relațiile lor cu lumea! S'ar putea spune, că'n unele cazuri natura se slujește de suferință ca de cel din urmă remediu, ea să-i aducă pe semenii rătăciți la conștiința de sine.

Egoismul sufletului nostru! Da, cum trupul poate ajunge un egoist, așa și sufletul. Să trecem prin viață și să credem că singur noi existăm și interesele noastre. Convinși că intelectul nostru e scânteețor și inima noastră nobilă, să trecem disprețuind pe toți semenii noștri, fără nici o simpatie, decât pentru noi. Să tiranizăm familia, prietenii, mulțimile. În jurul capului nostru să ni-se pară că vedem mereu cercul de aureolă a sfinților, și să cercăm să ne presărăm în acel cerc, tot mai mult aur.

Dacă împrejurările ne favorizează, dacă acelaș soare cald ne luminează, vom trăi în această rătăcire o viață întreagă, crezându-ne singuri pe noi oameni, iar pe ceilalți brute.

Și acum să presupunem că de-un astfel de om se apropie împărăția durerii, și-l izbește cu cel mai mare întunec al ei: își pierde faima ce-a avut-o. Va cădea, la tot cazul frînt, va crede: pentru totdeauna. Dar îndată ce-și va fi venit în fire va cerca să afle — dacă e om cât de cât —, se va strădu-i se va convinge că și ei sunt oameni. Va afla ochii lui vor cădea, întâia oară în viață, asupra oamenilor din jurul său. Și văzându-i, cercetându-i, se va convinge că și ei sunt oameni. Va afla în ei viață, suflet, idei, tărie, milă, dreptate. Se va

cutremura, că prea i-a trecut cu vederea. Că n'a știut să prețuiască marile comori, marile minuni ale vieții: oamenii.

Și acum, va urma o nouă cădere: va cădea egoismul sufletului său. Iar acest suflet abia acum va începe să-și arate adevăratele străluciri: având cunoașterea și iubirea deaproapele. Acum numai va putea ajuta și el la mărețea și înalta muncă a vieții omnești.

Câți oameni n'au ieșit mari și sfinți, chiar din împărăția durerii! Și câți n'au fost schimbați cu desăvârșire, spre bine, trecând prin această împărăție! După cum nici un om adânc nu poate ieși decât dintr'o împărăție a tăcerii, așa nici un om adevărat nu poate fi, decât trecând prin împărăția durerii, și fiindu-i supus o vreme oare-care.

Oi cât ni-s'ar părea, la început, că suferința înghiață, ea amflifică sufletul omnesc, îl clarifică și-l face mai dulce și mai curat. Înălțimile văzduhului albastru, favorizarea împrejurărilor — face din sufletul nostru un singuratec, îi dă ceva din mărețea vulturului solitar. Adâncimile durerii ș'a suferinții, ne mărese sufletul, ni-l face să încapă în el toți semenii noștri cu toate suferințele lor. Și pentru suflet, sunt mai rodnice adâncimile durerii, decât înălțimile fericirii.

„Asociațiunea industriașilor de mobile” din Brașov

recomandă în atenția on. public, depozitul său bogat în

mobile

pentru camere de dormit, sufragerie, camera garcon și sa-loane. la în întreprindere efectuarea aranjamentului complet al locuințelor și bucătăriilor; al edificiilor publice (școli, palate publice) împreună cu tapetăria lor.

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloage gratuite!

A „Brassói Búforkészítő Iparosok Arucsarnok Szövetkezete”, Strada Vămiei nr. 36.

tare, guvernul austriac, a luat o seamă de dispoziții, cari pot să însemneze un început liniștitor pentru masele bătute de mizerie. Ministrul căilor ferate, în înțelegere cu ceilalți miniștri, a redus tariful transportului de cărnuri și în același timp a ordonat, ca și tariful transportului de cartofi, legume și zarzavaturi păstăioase să se reducă cu 50 la sută. Aceasta favoare s'a pus în aplicare și cu privire la articolele de nutreț pe seama animalelor domestice.

Caracterizează de altfel neliniștea guvernului faptul că a confiscat numărul de Luni al ziarului socialist *Arbeiter Zeitung*, deși ziarul n'a publicat decât, la fel cu celelalte ziare, un raport obiectiv despre scenele revoluționare, ba aducea în pagina primă chiar un cuvânt pentru liniștirea maselor.

Din mai multe orașe ale Austriei se anunță demonstrații socialiste, cari însă n'au degenerat ca cele din Viena: Luni seara, mai multe mii de muncitori au organizat sgomotoase demonstrații în *Salzburg*. Poliția, fără nici un motiv întemeiat, a intervenit împrăștiind mulțimea. În *Königsbrunn* au avut loc demonstrații Marți seara. Mulțimea a aruncat cu pietri asupra poliștilor. Douăzeci de inși au fost arestați. Tot atunci seara, în *Budweis* au ținut un meeting muncitorii dela fabrici, poliția nu i-a împiedecat. În *Stanislaw* partidul socialistilor polonezi, într'o mare adunare publică, ținută Marți, a votat moțiunea, ca guvernul austriac să fie invitat a apăra interesele cetățenilor austriaci împotriva *Ungariei*, care zădărnicește în baza unei convenții umilitoare pentru Austria, importarea cărnii din Argentina. Moțiunea termină amenințând cu o grevă generală a muncitorilor de toate branșele, pentru cazul dacă guvernul va zăbovi să ia măsurile reclamate de moțiune.

*

Auffenberg și reformele militare. Noul ministru comun de război a avut o convorbire cu un redactor al ziarului „*Seraevoer Tagblatt*” din care traducem și noi o parte caracteristică.

— Punctul meu de vedere față de reformele militare numai atunci mi-l voi putea preciza dacă voi ajunge în atingere cu cercurile oficiale și dacă mă voi informa cu deamănuntul asupra tuturor tainelor din ele. Cumcă *proiectele de reformă militară au și părți slabe*, o recunosc și cei cari le-au adus. Că aceste părți slabe se vor putea scoate din ele, sau că din ce pricină nu se vor putea scoate, aceasta numai atunci o voi vedea când voi discuta personal cu cei competenți. Căcece privește reforma codului militar, pot spune că proiectul asupra ei este desăvârșit. Armata are lipsă de o justiție modernă.

*

Furtună în cameră. Astăzi s'au mai înviorat puțin ședințele camerei. Afară de obiceiutele votări nominale, înainte de ordinea de zi, deputatul Hegedüs Kálmán din partidul guvernamental, a făcut amintire în cadrele unei vorbiri mai lungi despre penibilul incident de ieri, dintre deputatul Sümegi și redactorul semioficiosului guvernamental Dr. Radó Sámuel. Am adus și noi știrea că Sümegi l-a atacat ieri pe Radó în culoare făcându-l mincinos și om de nimic, pentru că a publicat în gazeta lui niște neadevăruri despre partidul iusthișt. Deputatul guvernamental a avut pentru iusthiști aspre cuvinte, acuzându-i că terorizează lumea cu purtarea lor agresivă și i-a denunțat ca pe cei mai negri reacționari, cari nu respectează libertatea de presă. În cursul vorbirii iusthiștii au făcut mare sgomot și l-au înterupt mereu pe orator. Hegedüs, în iritația asta a strigat cătră iusthiști:

— Nu primesc nici o lecție dela niște oameni cari ani întregi au sedus țara cu minciuni!

În urma acestor cuvinte s'a născut un sgomot asurzitor, deputații se amenințau cu pumnii și era cât p'aci să se încaere. Numai un greu s'a putut restabili ordinea după ce prezidentul Kabós a îndrumat la ordine pe vr'o câțiva dintre guver-

namentali și mai întâi pe deputatul Hegedüs care a insultat opoziția. După toate aceste votările nominale și-au luat cursul cu plietiseala lor liniștitoare.

Biserica apărătoare *).

Suntem crescuți dintr'o singură trupină, poporul românesc și biserica lui. Aceleași rădăcini ne hrănesc, același aier îl respirăm prin aceleași frunze. Roadele cari împodobesc poporul nostru sunt roadele bisericii. Și strălucirea acestei biserici pornește din însușirile frumoase ale neamului nostru. Așa a fost în trecut, așa este astăzi. Dacă a crezut cineva vre-odată că poate despărți biserica de neamul românesc, pe căpeteniile bisericilor de turma credincioasă, amar s'a înșelat. Șase arhierici s'au întâlnit de curând în fruntea neamului, inima lor a bătut alături cu a noastră, și s'a arătat lumii că biserica și conducătorii ei sunt și azi apărătorii noștri cei mai chemați, cei mai însuflețiți. Conte Tisza, care de multă vreme cearcă să vâre zizanie între căpeteniile bisericesti și conducătorii noștri politici, își va fi mușcat degetele de ciudă văzându-și toată zdrobiala fără de folos. Jumătatea-arhieriu, vicariul dela Oradea Mangra, va fi stat în întunerecul casei sale, plângând pe ruinele partidului moderat. El n'a cutezat să vină la serbările culturii românești la Blaj. El e pilda strălucită a faptului că lui viața națională și cultura națională e același lucru, și cine păcătuiește împotriva vieții naționale, pângărește și cultura; în care nu mai are dreptul să se amestece. Nu mai are dreptul nici ca față biserică, pentru că această biserică a fost și va fi pururea românească, apărătoare a culturii noastre, leagănul cald al vieții noastre naționale.

În împrejurări vitrege, politice în cari am trăit și trăim și acum, nici nu se putea altfel, decât ca să ne strângem cu tot ce avem mai scump și mai sfânt sub aripile ocrotitoare ale bisericii. Școalele, societățile culturale, o bună parte din averea noastră, toate le-am pus zidul de apărare al bisericii. Aci ne-am pus partea cea mai bună din sufletul nostru.

Și de aci a urmat faptul pe care numai noi Români îl primim cum se cade: cine dă în biserică lovește în noi ca popor, ca cultură, ca avuție. Cine se atinge de cultura noastră în schimb, se atinge de drepturile bisericii noastre. Și astfel drumul nostru e unul și același, și sunt zadarnice încercările de-a duce biserica pe-un drum, poporul nostru pe alt drum.

Ca la un puternic zid de apărare primim noi astăzi, ca și în toate timpurile, la biserica noastră națională. Dacă alții cearcă să vâre zizanie între noi și căpeteniile bisericesti, să credem că o fac aceasta chiar știind ce putere mare suntem noi ca popor, până suntem una cu biserica.

*) Din viitorul număr al foii noastre pentru popor „*Tribuna Poporului*”.

Însă pe noi să nu ne doară capul. Între repausații mari arhierici au fost bărbați cari vor străluci în toate timpurile ca mari luptători pentru drepturile noastre culturale și naționale. Cei de astăzi sunt vrednici urmași ai lor, pe cari niciodată nu-i vor putea abate dela pașterea turmei lor cuvântătoare pe vechile pășuni întăritoare de neam, nici Tisza, nici alți bărbați ai politicii ungurești.

Ci noi să ne alipim mai tare de biserică și de conducătorii ei. Pentru fleacuri de credințe nouă, eșite din capetele oamenilor bolnavi, să nu ne răcim față de vechea noastră credință creștinească pe care ne-o propovăduiește biserica noastră. Să nu lăsăm, ca la sfânta slujbă de Dumineca și sărbători, să ne rămână bisericile goale, pentru că aci, în cuprinsul acestor bisericuțe s'a plămădit *cinstea* părinților noștri, aici a crescut și s'a întărit *sănătatea* lor sufletească. Cinstiți și sănătoși la suflet vom rămânea numai până vom fi strănși legați de vechea noastră biserică.

Priviți numai la cei ce o batjocuresc, la cei ce n'o mai iau în seamă, la cei ce calcă legile ei sfinte, și nu veți mai afla la ei un strop de cinste și de omenie.

Să nu urmăm pe cei ce încep să-și bată joc de preoții lor de-acasă. Să nu ne luăm după descreerații cari venind din America ori din orașe mari, de pe la fabrici, uită să mai dea cinstea cuvenită duhovnicilor lor.

Orice popor a cercat vre-odată să trăiască fără biserică, fără credință, fără preoți, s'a prăpădit și nu-i mai știe nimeni urma.

Iar noi, cari avem biserica de cea mai înaltă apărătoare, de singurul nostru razim, să nu credem că vom putea trăi fără de ea. Să băgăm bine de seamă: când se va clătina biserica noastră se va primejdui și firea noastră de Român, și cultura noastră românească. Asta nu va urma, vezi bine, nici odată, ci noi să nu cercăm să slăbim aceasta biserică ocrotitoare. Căci ne slăbim atunci pe noi înșine, cu tot ce avem mai curat, mai bun, mai scump. Trădătorii de biserică, la noi sunt și trădători de neam.

Aviz abonaților.

Abonații noștri cari nu și-au înțeles încă abonamentul pe semestrul al II-lea al anului curent sunt rugați să binevoiască a-l înoi ca să nu li-se întrerupă expediarea regulată a ziarului.

De-asemenea sunt rugați toți abonații noștri în întârziere cu plata abonamentului să grăbiască cu achitarea sumelor ce ne dătoresc, ca să nu fim siliți a întrerupe trimiterea ziarului pe adresa lor.

Abonamentul la „*Tribuna*” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: **Székely și Bóti** mobile în **Plata Széchenyi-tér 47.**

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plățire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

== Mare asortiment în trusouri pentru mirese. ==

La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

Scrisori din București.

Viața în mănăstiri. — Reorganizarea vieții din mănăstiri — Adunarea societății „Luceafărul”.

București, 5 Septembrie v.

Intr'un articol de impresii, de curând publicat, una dintre seriile noastre face un aspru, dar îndreptățit rechizitoriu vieții din mănăstirile noastre. Departe de a fi luminată totdeauna de raza idealismului, viața monahală este la noi de multe ori un refugiu pentru aceia cari n'au destulă energie spre a întâmpina loviturile vieții. Este un refugiu pentru aceia, cari nu știu prețui binefacerile muncii stăruitoare, pentru sufletele obișnuite cu neactivitatea.

Dacă în trecut vedem manifestându-se o puternică viață intelectuală în mănăstiri, vedem traducându-se și tipărindu-se cărți, cari au pus baza culturii noastre naționale, azi despre o activitate culturală a mănăstirilor nu mai poate fi vorba. Sfintele lăcașuri, cărora marii voievozi și ctitori le dăduseră o menire atâta de înălțătoare, sunt astăzi locuri, cari adăpostesc sau oboseala, sau frica unei anumite categorii de oameni lipsiți de curajul necesar în viață. În ce privește cultura, mănăstirile nu contribuiesc cu nimic la promovarea ei. Călugării n'au alte preocupări decât aceea de a-și face datoria după tipic, neîndeletnicindu-se cu nici o lucrare de ordin literar sau cultural. Rar de tot ne este dat să citim despre vre-o operă de interes general făcută de acești locuitori ai sfintelor lăcașuri.

La mănăstirile de călugărițe cel puțin se lucrează obiecte de industrie casnică. În multe din ele sunt instalate ateliere, în cari fetele satelor din împrejurimi pot învăța lucruri frumoase în ce privește aceste îndeletniciri, și acesta este singurul folos pe care-l aduc mănăstirile pentru societate.

*

În timpul din urmă a început însă să se discute serios chestia reorganizării vieții din mănăstiri. Vechea activitate culturală nu mai poate fi introdusă azi aici. Mănăstirile nu mai dispun de averile de altă dată ca să poată tipări cărți de interes general. Nu mai dispun nici de bărbații cu vaste cunoștințe, cari în alte vremuri răspândeau atâta lumină, prin cuvântul lor știau să întărească în suflete credința, știau să îndemne la luptă pentru păstrarea legeri strămoșești.

Totuși viața de neactivitate de până acuma poate fi schimbată. Intr'un secol când nimica nu se prețuiește mai mult decât munca, într'un secol în care numai munca și activitatea dau individului dreptul la viață, felul de trai din mănăstirile noastre este o anomalie. Cauzele, cari au adus viața monahală în starea de astăzi sunt multiple. Superiorul mănăstirii Râșca, cea mai bogată în atâtea amintiri frumoase, publică un articol în care arată ce s'ar putea face pentru ridicarea mănăstirilor din starea în care se găsesec astăzi.

După secularizarea averilor bisericesti, statul a stabilit pentru întreținerea călugărilor un salariu anuit. Acesta fiind prea mic, călugării, în chip fatal, au trebuit să se gândească la asigurarea traiului lor. Au părăsit ocupațiile de ordin intelectual, ocupându-se cu lucruri, cari puteau să le aducă mai repede un câștig bănesc. Astfel a decăzut activitatea lor artistică, pictura bisericască, activitatea literară, legătoria de cărți și sculptura ce se făcea în mănăstiri.

Numitul superior cere să se dea din fondurile Casei bisericilor sumele necesare pentru plata unor meserii speciali, cari să învețe pe călugării aceste meserii, cari odată erau în floare în mănăstiri. În chipul acesta s'ar putea da un nou avânt picturii bisericesti, interesul pentru lucrurile de ordin mai înalt ar crește. În locul unui misticism rău înțeles viața călugărilor ar fi îndreptată spre înălțimile idealului.

În ce privește mănăstirile de călugărițe, aici să se învețe broderia, țesătoria și cultivarea gândacilor de mătase. Lucrurile confecționate să se vândă, dându-se din prețul lor o parte pentru mănăstire, o parte pentru cumpărarea de material nou. Călugărițelor li-se vor da în acelaș timp noțiuni de igienă, de felul cum trebuie îngrijii bolnavii, astfel încât binefacerile activității lor să le simtă societatea întreagă.

Cum chestia reorganizării vieții monahale preocupă toate cercurile teologice, credem că în cu-

rind vom avea de înregistrat numeroase reforme importante în această direcție.

*

Zilele acestea s'a ținut adunarea societății „Luceafărul” de curând înființată de secelenii aflători în București. Grație stăruințelor depuse de câțiva tineri de inimă din Săcele și împrejurimi, în timp de câteva luni, această societate numără peste 120 de membri hotărâți a munci din toate puterile pentru asigurarea dăinuirii școlilor românești în satele de unde au plecat.

Nici o societate n'a putut în timp atâta de scurt să se organizeze așa de toamnă și să devolve o activitate națională mai rodnică. Ea este pornită din însuflețirea celor muncitori și fără influență, din însuflețirea lucrătorilor și a micilor funcționari și credem că pilda aceasta va mișca pe aceia, cari pe lângă idealism și însuflețire dispun și de forțe materiale considerabile. Pentru înmulțirea fondurilor ei, societatea va da în curând un bal și a luat hotărârea de a scoate un calendar, care va cuprinde o serie de articole și bucăți literare datorite intelectualilor originari din Săcele. Acest calendar se va răspândi în mii de exemplare, la toți aceia, cari poate, odată plecați, și-au uitat de îndatoririle ce-i leagă față de cei rămași acasă, cari luptă greu pentru apărarea instituțiilor rămase dela părinți, cari știau să jertfească mult pentru cultura națională.

Ce poate face însuflețirea, ne-au arătat bravii Români din Cața, a căror societate poate servi ca model pentru toți cei neîncercători în triumful idealismului. Și ne-o va arăta în curând și tinăra societate „Luceafărul”.

Corresp.

Cine a fost Stolypin.

Cu ocazia morții lui Stolypin, primul ministru de tragic sfârșit, al Rusiei, ziarele dau următoarele notițe biografice, foarte caracteristice și interesante:

Petru Azkadiievici Stolypin, fiu al unui general, s'a născut în 1861 la Dresda (Saxonia), în timpul când părinții săi se aflau în trecere prin Germania.

După ce a studiat științele naturale la Universitatea din Petersburg, a fost numit în 1884 funcționar la ministerul de interne, iar apoi la cel de agricultură.

În urmă a demisionat, retrăgându-se pe moșiile sale din Kowno (Lituanie), unde a fost ales mareșal al nobilimei.

În 1903 a fost ales guvernator la Grodno, iar în 1905 la Saratov — unde a fost obiectul unui atentat neisbutit.

Goremkyn, care urmasa lui Witte la președinția consiliului, a încredințat, în 1906, lui Stolypin portofoliul internelor.

Goremkyn, demisionând după câteva săptămâni, Stolypin a fost numit în locul lui șef al guvernului.

Chiar din primele zile a avut să lupte cu mari greutăți: rebeliunea navală din Svoaborg și agitația teroristă a cărui victimă era să cadă încă de atunci. La 25 August 1906, în cursul unei recepțiuni la vila sa de pe insula Aptekarsky (pe Neva, lângă Petersburg) explodă o bombă de dinamită: 30 persoane au fost ucise, alte 24 — printre cari cei doi copii ai primului ministru — au fost rănite; Stolypin a scăpat ca prin minune numai cu răni ușoare. Trei din cei patru teroriști cari comiseră atentatul și-au găsit și ei moartea cu această ocazie.

Atentatul nu intimidă însă pe Stolypin care, în 1907, dizolvă, printr'o lovitură de stat, a doua Dumă, zdrobind astfel puternica opoziție din această adunare. Nevoind totuși să guverneze fără parlament, făcu alegerile pentru cea de a treia Dumă, în care izbutise să și formeze o majoritate compactă.

Trecu prin Dumă un proiect de lege pentru acordarea unei autonomii limitate provinciilor de Vest, dar proiectul fu respins de Consiliul Imperiului.

Dintru întâi țarul refuză să sancționeze legea în contra avizului acestei din urmă Adunări: dar, față de amenințarea cu demisia din partea lui Stolypin, cedă. Primul ministru, ca satisfacție, mai obținut și îndepărtarea adversarilor săi din Consiliul Imperiului.

De atunci Stolypin a continuat să guverneze

cu a treia Dumă până în Martie trecut, când, în urma conflictului pe tema zemstourilor din Polonia Rusească, prorogă parlamentul, spre a aplica legea pe cale de decret.

Victorios pe toată linia, Stolypin părea a fi devenit indispensabil pentru conducerea Statului rus. Dar omul acesta autoritar își crease numeroase și mari dușmăni. La Curte nu era iubit, aristocrația nu-i ierta de a o fi redus din privilegiu, intelectualii îl socoteau de reacționar, evreii vedeau în el un adversar, finlandezii îi imputau politica sa de rusificare a patriei lor, iar teroriștii căutau mereu prilejul de a-l suprima — ocazie pe care în cele din urmă, după cum s'a văzut, au găsit-o la Kiew.

Asupra împrejurărilor în cari s'a săvârșit atentatul ziarele rusești aduc următoarele amănunte noi:

Un colonel, care se afla de serviciu la intrarea în loja imperială dela teatru, a declarat judecătorului de instrucție că Bagrow, arătându-i cartea de agent secret, a încercat să pătrundă în această lojă.

Ofițerii având o presimțire, n'a voit să ție seamă de legitimație și l-a somat pe atentator să se retragă.

Colonelul e convins că focurile de revolver cari au răpus pe Stolypin erau destinate țarului.

— Tatăl lui Bagrow, un bătrîn de 73 ani, de durere că fiul său a comis oribilul atentat, s'a sinucis azi, aruncându-se pe pavaj dela etajul al treilea al casei sale.

— Arestările printre advocați continuă în oraș. Până acum s'au arestat 150. Toți cunoscuții lui Bagrow au fost arestați.

— Ziarul „Kiewlanir” constată pe baza comunicărilor oficiale că Bagrow, care a atentat la viața lui Stolypin, era agent al poliției secrete și că șeful poliției din Kiew l-a chemat spre a-i încredința ocrotirea primului ministru.

Acest ziar află că consilierul municipal Orvid Ruthenberg a fost arestat.

A VI-a expoziție de copii

aranjată de „Reuniunea română de agricultură” din comitatul Sibiiu.

I. Programul

expoziției a VI-a de copii, ce se va ținea Duminecă, la 24 Septembrie n. 1911, în com. Lancrăm.

1. În scopul promovării stărilor igienice și a îmbunătățirii condițiilor de traiu ale populației, „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu”, va aranja Duminecă, la 24 Septembrie n. 1911, în comuna Lancrăm o expoziție de copii împreună cu distribuie de premii în bani.

2. Expoziția se va ținea în ziua amintită, începând dela 11 ore înainte de amiază și până la 2 ore d. a., când va urma premiarea.

Expoziția se va ținea în salele școlii gr.-or. române.

3. La expoziție de data aceasta se primesc numai copii locuitorilor din Lancrăm cu vârsta dela 1—4 ani.

4. Primirea copiilor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica de cu vreme dispozițiunile luate. Comitetul poate refuza primirea, însă numai din cauze binecuvântate. Despre copiii primiți se compune consemnare exactă.

5. Exponenții (mamele și îngrijitorii) sunt îndatorați a purta însuș grijă de copiii expuși.

6. Se vor distribui 58 premii, în valoare de 250 coroane. La aceste concurge: Reuniunea agricolă cu 50 cor.; Comuna politică Lancrăm cu 70 cor.; Institutul de credit și economii „Sebeșana” și „Agricola” din Sebeșul săsesc cu câte 50 cor. și comuna bisericască gr.-or. cu 30 cor.

II. Premiarea.

1. În scopul premierii se institue juriul constituit din dnii: Dr. Nicolae Calefariu, medic în Sălăște, totodată președinte al juriului; Dr. Ilie Iancu, medic, Dr. N. Itu, medic (Sibiiu), Dr. Nicolae Comșa, medic (Sălăște), Dr. I. Bucur, medic (Râșinar), Dr. Traian Petrașcu, medic (Tâlmaci), Dr. Victor Mihu, medic (Poiana), Dr. Ilarie Rușan, medic (Nocrih), Dr. Ioan Elekeș și Dr. At. Moga, medici (Sebeșul săs.), Petru Draghici, totodată președinte al expoziției Pant. Lucuta, I.

Chirca, și dna (Săliște), R. Simu și dna, Dr. V. Stan și dna, Dr. I. Stroia și dna, Dr. L. Borcia, A. Teodor, A. Cosciuc, Vic. Tordășianu și dna, Rom. Perian, Nicolae Iosif, Oprea Ștefleă, toți din Sibiu; Nicolae Cărpeneșan, paroh Răhău; Ioan Popescu, proprietar Sibiel; doamna Agnes Dr. Măcelariu, Mercurea; Sergiu Medean și Eugeniu Pop Păcurariu, protopresbiteri, George Tătar, contabil, Ioan Băilă, parohi, Ioan Oncescu, notar emer., Ioan Pavel, învățător, toți din Sebeșul sâsesc; Vasile Matei și Ioan Lașiță, preoți și dncele, Avram Savu, Ioan Pavel, Vasile Blaga, învățători și dncele, Ioan Bucur, inv. pens., Aurel Barbu, notar.

Membrii absenți se vor înlocui prin suplenți aleși din partea celor prezenți.

2. Nu este iertat a funcționa ca juror, când vorba e de copiii proprii sau ai rudeniilor mai de aproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a copiilor expuși, îi examinează pe rând și apoi se consultă asupra premiării, având comitetul aranjator îndatorirea să igrijească, ca publicul și exponenții să nu înrăurească asupra hotărârilor de luat.

4. Președintele juriului votează întotdeauna. La caz de voturi egale — decide soarta. Asupra fiecărei premiări se votează deschis.

5. Exponenții de premiat se petrec în lista premiilor, care statorită, se subscrie de președinte și secretar cum și de 2 membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor se face în mod sărbătoros la ora 2 d. a., ținându-se mai întâi în prezența juriului, a comitetului aranjator, a exponenților și a publicului întrunit conferența:

a) medicului Dr. Traian Petrașcu intitulată: „Nutrirea copiilor” și b) a învățătorului Ioan Pavel intitulată: „Greșeli la creșterea copiilor”.

7. Exponenții premiați adevărate primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica corăspunzătoare.

8. Copiii premiați se vor cântări, măsura și fotografia.

9. Secretarul juriului compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul subscrise de președintele și secretarul juriului, se păstrează în arhiva Reuniunii și se publică prin ziare.

III. Dispoziții de premiare.

1. Scopul expoziției este mai ales a promova stările igienice și a lucra la îmbunătățirea condițiilor de traiu ale populației. Drept aceea se va lua în socotintă nu atât intenția vădită de a străluci cu copii anume gătiți ca exemplare de paradă, ci mai ales hărnicia și priceperea dovedită la ținerea în curățenie a copiilor și a locuințelor, a îmbrăcămintei, la priceperea dovedită, la alimentație și celelalte, cari condiționează puterea vitală a generațiilor viitoare.

2. Copiii cu înfățișare inteligentă și vioi, cei sănătoși și fără defecte trupesti, cei bine hrăniți și ținuti în curățenie, cei cu bunăcuviință, nefricoși și prietinoși, copii orfani și din familii cu copii mai număroși, între condițiuni egale, vor fi preferați.

3. Dacă cutare grupă nu cuprinde copii vrednici de premeiat, premiile se pot destina pentru altă grupă mai bogată. Premiile, cari nu s'ar împărți, revin Reuniunii.

4. Acelaș exponent nu poate dobândi în aceeaș grupă decât un singur premiu. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate.

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, ținută la Sibiu în 13 Septembrie 1911.

Panteleon Lucața,
președinte

Victor Em. Tordășianu,
secretar.

Cronică școlară.

Educația practică.*)

Teoria și practica. — Obiectele de învățământ să dea și o educație practică. — Considerarea consecventă a vieții reale.

Având școala să pregătească pentru viață, grija ei neconținută va trebui să fie aceea, de a da întregii educații și instrucții un caracter practic: elevul să poată trage un folos real din strădania sa de șase ani petrecuți, uneori în contra voinței sale, în școală. Aici el să învețe nu numai a gândi independent ci și a lucra independent, ba temelia trebuie pusă așa ca copilul să învețe a iubi munca mai presus de toate, atât pe cea intelectuală cât și pe cea materială, creând neconținute legături între aceasta și aceea. Socotind, că între gând și între acțiune este o legătură atât de strânsă, trebuie să se caute în școală mijlocul de a exprima și prin forme externe gândurile noastre.

La toate materiile va fi bine deci, dacă nu numai se vor exemplifica cunoștințele nouă, ci se va lua refugiul și la lucruri practice. La gramatică d. ex. nu se vor face exerciții seci, ci în legătură cu lectura; la aritmetică, iarăși se vor lua mai ales la început, obiecte reale: bețișoare, globurile sau petricele; desemnul va avea, natural, un caracter cu totul practic desemnând lucruri reale luate mai cu samă din sfera vieții de toate zilele. Desemnul are un rol însemnat: el are să dedea la observarea exactă a lucrurilor văzute și la reproducere tot așa de exactă a lor.

La științele naturale trebuie să le dăm elevilor ocazia de a conlucra și ei la stabilirea anumitor concluzii, la economie mai mult chiar decât la acestea. Experimente făcute pe orice teren de cătră înșiși copiii, fac învățământul deosebit de productiv. Măsurări de suprafețe reale, observarea schimbărilor din natură (încolțirea semințelor, creșterea plantelor și schimbările ce sufăr acestea în urma urcării sau coborării temperaturii ș. a.), cultivarea de legume în gâdina școlară, construirea de aparate și uneltele simple la lucrul manual dau instrucției cea mai reală valoare.

Practică, în adevăratul înțeles al cuvântului, e educația atunci când ține cont de împrejurările locale ale fiecărei școli. Astfel în acele părți ale țării, unde locuitorii trăesc după agricultură, școala va trebui să-și îndrepte atenția înspre acest ram de ocupațiune, în care să caute nu numai să-i introducă pe elevi, ci să-i deprindă totodată și cu un fel mai rațional de cultivare, dând în privința aceasta indicii pozitive. Și la comput se va căuta ca partea cea mai mare a exemplelor să se ia din sfera acestui ram de ocupațiune. În acelaș timp însă nu numai că nu e nepotrivit, dar e chiar de dorit, ca să se vorbească și de alți

*) Din broșura „Despre educație” a dlui Dr. Onisifor Ghibu. Tiparul tipografiei archidieceșane, Sibiu, 1911.

rami de ocupațiune, tocmai pentru a stârni un interes pentru ei.

Așa ar fi foarte la locul său a se vorbi despre meserii și negoț pentru a face ca ele să prindă și la noi rădăcini mai puternice. Generalitățile pot să strice și aici ca ori și unde, de aceea e bine ca despre toate acestea să li-se vorbească copiilor cât se poate de practic, să se facă puțină vorbă și să vorbească mai mult faptele și exemplele.

Toate obiectele de învățământ trebuie să caute a împărtași și o educație practică. Astfel e și cu limbile, cari se învață în școala primară; ele au și un rol practic și se învață pentru a servi în viață ca un mijloc folositor. Istoria, la rândul său, poate și trebuie să servească și ea cu învățături pentru viața practică întru cât prezintându-ne diferite personalități istorice, indirect ne impune și nouă ca să le urmăm sau ca să ne ferim de ele. Geografia arătându-ne diferitele țări, ne învață și foloasele, pe cari le putem avea după ele.

Învățătorului nu-i va fi permis să uite a accentua totdeauna laturea practică a celor învățate. Pedagogia o cere aceasta aproape dela fiecare lecție. Treapta a cincea a treptelor formale, aplicațiunea, n'are alt scop decât acesta. Numai cât această accentuare trebuie făcută într'un mod foarte inteligent; altcum ea degenează în platitudini de fraze infructoase.

Cronică externă.

Tulburările revoluționare din Spania. Asociația sindicatului muncitorimei spaniole a declarat eri greva generală pe urma căreia în întreagă Spania s'a înscenat o adevărată anarhie. Spiritele erau de altfel de multă vreme aprinse și guvernul se temea ca manifestațiile muncitorimei să nu degeneze în deliecte politice. Pentru a preveni, deci, orice tulburări de ordinul acesta s'a întrunit un consiliu de miniștri care a înduplecat pe regele Alfons să suspende constituția și să subscrie un decret prin care se proclamă starea de asediu. Toată țara e într'o agitație care prevestește o sguduitură puternică pentru viitorul țării.

Primejdia se arată până și în capitala țării, unde s'au luat toate măsurile preventive. Armata comandată pentru paza palatului se adăpostește în corturi pe străzi iar restul e internat prin căsărmi și aștoaptă în toată clipa gata de luptă. Azi dimineață s'a declarat greva generală a căilor ferate și toată ziua n'a circulat un singur tren nici nu s'a putut infiripa ceva comunicație în țară. Guvernul și-a pierdut cumpătul și nu mai știe unde să pună mâna mai întâi, însuși premierul Canalejas — cu toate declarațiile eufemiste făcute ieri ziarelor — e într'o stare deplorabilă.

În părțile nordice ale țării populația atârțată de derbedei s'a răscolit și pradă tot ce-i cade în palmă distrugând și devastând peste tot. În Valencia revoluția au atacat un canton și au măcelărit funcționarii. În Sevilla au prădat filiala băncii „Credit Lyonnaise” și a distrus linia tramvaiului electric. În Alcira, Larcante și alte câteva orașe nordice au ocupat cu arma mai multe poziții strategice și după ce au alungat poliția și jandarmeria au proclamat republica.

Contra revoltațiilor guvernul a trimis un detașament de armată.

Ludovic Faimann
croitor englezesc.

Recomandă atelierul său renumit în croiala hainelor, pardesiilor și paltoanelor. — Bogat asortiment în stoffe streine și indigene.

Serviciu prompt. — Prețuri ieftine!

Croitorie englezească
Lugoj, edificiul-Bazar,

Diverse.

—Sfârșitul lumii... —

Cultura omenirii zi de zi, mereu, face progrese uriase. Civilizația în decursul veacurilor s'a dezvoltat considerabil. Și mai ales știința, tocmai de aceea viitorului se pare a fi asigurată. Epocole traiei, literaturii și a puterii militare numai atunci vor dispărea, când nu vor mai exista pictorii, literații și genii de arme. Dar epoca științei e alta, aici se în schimbă lucrul, fiindcă știința e acumulativă. Căca ce samănă un om, seceră o lume. Elevul de clasuri înțelege funcționarea mașinei cu vapor și a telegrafului, dar nu știe să învețe, că Fideas cum și-a întrupat statuele lui admirabile.

După progresele zilnice ce le face civilizația modernă nici când nu se va nimici. Cu toate că va sosi timpul când nu vom mai putea deja să satisfacem pretențiunilor noastre multiple; sufletești și trupești. Deja se cunosc regresivele, din punct de vedere intelectual, moral și fizic. Cei ce se provoacă la recordurile atletilor moderni, surd când constată pipernicia și debilitatea fizică. Cu toate acestea degenerarea există. Atletii sunt puțini, și și aceștia numai grație exercițiului perpetuu pot rezista multilor vrăjmași, ce se întind hrăpeț la ruinarea trupului lor. Tumultul orașelor mari, mereu decade în forțele fizice. Și bine să se țină seamă că atari oameni în număr îndoit alcargă spre capitale.

Decadența spirituală o ilustrează destul de elatant statistica nebunilor. Numărul nebunilor crește în mod înspăimântător, umplând de furorie omenimea. Goana după pâne, vâietul infernal iuțea gălăgioasă a vieții moderne prea hazardează facultatea spiritului omenesc.

Și ce să mai zicem despre morală și religione, ruinele cari susțin și dau să văză omului, că partea lui spirituală e mai trainică, mai dăinuitoare ca și cea materială? Să aruncăm numai o privire la fazele prin cari trece viața modernă, ca să vedem de ce puțină însemnătate se bucură azi moralitatea și religiunea. Câtă vreme omenimea e avidă și alcargă nebună spre cultură, tot atunci se apropie cu pași repezi de fatalul ei mormânt. Peste o mie de ani Londra va fi un oraș strălucit și splendid, va fi apoteoză epocii științei. Catele vor fi așa de înalte și de desc, încât din oraș cerul nu se va zări, decât ca o pată, un punct cenușiu, de serum. Lumină însă va fi pretutindeni, firește, lumină artificială, care va înlocui din belșug raza soarelui. Ziua în veci nu va apune în orașul cu eternă lumină. Mașina producătoare de lumină de-apurnri va funcționa. Poate va funcționa fără să producă zgomot, fiindcă cetățenii cu nervi ruinați nu vor mai putea suferi nici cel mai mic bărnăit de bondar. Nu va mai fi pauză în muncă; proverbul englez, că timpul e ban, atunci își va ajunge supremul. Un muncitor răpus de oboseala muncii, la moment se va înlocui prin alt muncitor, iar locomotiva, mașina nu va odihni nici barem o clipă. Oameni se vor obosi, dar nu trupește, căci atunci nu va fi vorbă de lucrul mânilor; ori ce fel de muncă se va executa prin mașini, mâna omului nu va îndeplini altceva decât va întoarce un șurub, va apăsa un bech, ori nasture.

Omul nici nu va scrie atunci. Scrisoarea, ori un volum, o carte vor scrie-o cu graiul, iar cuvântul rostit, în mod automat se va imprima pe hârtie. Astfel numai gândul va avea nevoie de odihnă, de repaos, de somn. Iar omul — demon, lacom de aur, va economiza și acest somn, și-l va sustrage dela bietul gând. Londra, aceasta va fi orașul mașinelor, unde oamenii vor fi numai creeri.

Autobuse, motoare, mașini de tot felul, case cu scări, ce se vor învărti într'o osie, pardoseli mobile, mașini de sburat, trenuri ce vor spinteca văzduhul sburând ca stoluri negre de corbi, și alte multe mașini vor sta la dispoziția omului. Omul care va trăi peste o mie de ani își va munci cree-

rul până la extrem, își va forța spiritul în detrimentul fizicului. Tocmai pentru aceea omul atunci va fi pipernicit, pitic, palid și nu va avea puterea fizică a unui copil sănătos din zilele noastre.

Femeia va fi ceva mai înaltă, și totuși nu va fi mai mare de patru urme.

Și iarăși vor trece apoi milenii. Orașul, metropola se va extinde și mai tare, clădirile, bisericile se vor înalța, vor sbura departe la cer. Dar acum nu va mai fi orașul muncii febrile. Pretutindeni va apăsa o liniște adâncă, eternă, înfricoșată. De-a lungul stradelor vor odihni resturi striccate de automobile, aeroplane, locomotive. A pierit în neant lumina măestrată, și locul ei, printre edificiile colosale a rămas un amurg...

În amurgul luxos al unui palat somptuos va sta un omuleț, cu fața palidă de mort, îngropat într'un fotel, își va apăsa fruntea boltită, lată, cu degetul lui subțire, debil, osos: voiește să se gândească, să-i readucă în față o amintire, dar e imposibil, totul s'a sfârșit! A uitat cum să pună în funcționare mașina, și omul cel de pe urmă va fi mai nevoie decât omul-animat din timpul preistoric. Acesta va rezultatul civilizației exagerate.

Și omului celui din urmă, după ce, după multă strădanie, i-a venit în minte cum și pe unde trebuie să iose din camera sa, se va urca în mașina de sburat, și va strătaia ca fulgerul văzduhul. Va trece din oraș în oraș, din țară în țară, dintr'un continent în celălalt, dar nicăiri nu va afla suflet de om.

Acuma nici nu mai tremură pentru viață, ci îl torturează amar gândul de-a lăsa moștean în urma lui. Desnădăjduit reade pe gânduri, dar crerul iar nu-l mai ajută. Nu mai poate conduce paserea de fier, deci cade în adâncimea prăpăstioasă. Târziu când își vine în ori, vede în față sa un bărbat puternic, îmbrăcat în piei de animale, părul pe brațe, bărbos, vede cum freacă două lemne, și-i aprinde focul în peștera lui rece, întunecoasă, înfiorătoare. Speriat îl întrebă cine e? Iar uriașul îi răspunde, că dintre creștinii, cari înaiete de aceea cu o mie de ani s'au refugiat în speluncile pustii, stâncoase din Himalaia. Sunt puțini, dar multe lipsuri, negre mizerii, dar mai bine vor muri decât să-și facă calca 'ntoarsă în lumea civilizată.

Piticul plângând îi spune, că la ei toți oamenii au murit, aici e sfârșitul lumii, și-l întrebă tremurând de fiorii morții, că ce are de făcut? Uriașul atunci, astfel îi răspunde: Da! Voi pe voi v'ați omorît, prin lupta voastră nesățioasă după aur. Dar precum a zis profetul Ieremia: Dumnezeu nu va nimici cu totul lumea! Iar din cei cari am stat aici în pusticitatea aceasta departe de blestemul civilizației, se va forma o lume nouă, în care lume, omul nu va considera averea ca scop al vieții, și a cărei civilizație va fi mai mare ca zgomotul etern al mașinilor. În lumea aceasta nu numai știința va fi doamnă și stăpână, ci și cinstea și iubirea, astfel că și cel mai sărac va ști înțeleghe frumusețile și bucuriile vieții...

Sunt sigur, cititorul va zîmbi mirat, precum am zîmbit și noi când am citit acest vis fantasmagoric, această ciudățenie, într'un ziar mondial din Londra. (a. m.)

In atenția d-lor învățători!

La librăria „Tribuna” se află de vânzare toate manualele școlare ce se folosesc în dieceza Aradului, asemenea și revizite de scris și desemn. Comandele se efectuează prompt.

INFORMAȚII.

A R A D, 20 Septembrie n. 1911.

— Din cauza sfintei sărbători de mână Nașterea Mariei, numărul cel mai apropiat al ziarului nostru va apare numai Vineri noaptea la orele obișnuite.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic din Budapesta anunță vreme domoală fără ploii, cel mult în părțile vestice ale țării. Temperatura la amiază a fost de 18.6 C.

— **Două cariere.** — Sub acest titlu „Epoca” vorbind de moartea lui Emil Ghica, fost ministru al țării în străinătate, scrie următoarele:

Abia s'a împlinit un an dela moartea regretatului Grigore Ghica, fost ministru al țării la Paris și iată că ne vine din Sinaia dureroasă știre că s'a stins acolo și fratele său Emil Ghica, fost ministru la Viena.

Splendida carieră a acestor doi vrednici fii ai țării merită toată atențiunea noastră. Slăvind pe cei huni, ne slăvim pe noi înșine și dăm vrednice pilde de urmat tinerelor generații.

Carierea lui Grigore și Emil Ghica, dacă n'ar fi făcut-o tocmai acești oameni de o rară modestie, ar fi îndreptățit pe alții să umple lunca cu zgomot în jurul faptelor lor.

Frații Grigorie și Emil Ghica și-au făcut studiile la Paris. Acolo au căpătat și dragoste pentru Franța. Această dragoste i-a îndemnat să se angajeze ca voluntari când a izbucnit războiul din 1870.

Emil Ghica face toată campania. El nu părăsește rîndurile decât după terminarea asediului capitalei Franței.

Iar Grigore Ghica, pentru faptele lui de vitejie, în timpul războiului, este distins cu cea mai mare recompensă ce poate rivni un militar în Franța.

După războiu, ei intră în diplomație, unde își fac cariera.

În ajunul războiului din 1877 Emil Ghica este secretar al agenției noastre diplomatice din Petersburg. Grigorie Ghica ocupa o situație analogă.

Ce prilej fericit pentru alții de a-și servi țara liniștit, în diplomație.

Frații Ghica nu stau însă pe gânduri. Amândoi își părăsesc cariera și reiau armele, de astă dată pentru apărarea țării lor. Ei se angajează ca voluntari și fac toată campania din 1878 în calitate de subofițer.

După căderea Plevnei, când armata noastră nu mai avea pe câmpul de războiu un rol activ, frații Ghica părăsesc rîndurile armatei pentru a reîntra în diplomație și a-și servi țara în acele momente gingașe pentru noi.

Grigore Ghica însoteste pe Mihail Cogălniceanu și Ion Brătianu la congresul din Berlin.

Este momentul să amintim un incident interesant care privește pe Grigore Ghica.

El dobândi-se, după cum am spus, în războiul franco-german înalta distincțiune a „Medaliei militare”. Guvernul nostru hotărăște să trimită pe Grigore Ghica, ca ministru la Berlin. Conform uzanțelor diplomatice, a trebuit să se ceară agreementul guvernului german.

Vitejia lui Grigorie Ghica din 1870 neliniștea însă pe unii. Dacă bravura unui francez contra Germaniei, nu putea să-i stea piedecă ea putea fi o dificultate pentru un străin.

Cu toate acestea nu numai că s'a acordat agreementul din partea guvernului german, dar d. și dna Ghica au fost obiectul unei deosebite distincțiuni din partea împăratului Germaniei.

Emil Ghica, a cărui pierdere o deplângem astăzi, și-a terminat cariera ca decan al miniștrilor străini la Viena și în această calitate dobândise o situație cu totul excepțională.

Funii și articole de funărie se pot cumpăra dela firma

Molnár és Mátrai, mare industrie de articole de funărie în Timișoara-Fabric.

Magazinul și biroul: Séna-tér 1. Domiciliu și fabrica: Klapka-sor 2

Are în depozit și vinde cu prețuri extraordinare de ieftine: saci de in, cânepă, urzică. Scoarțe din țesătură de in, impenetrabile, saltele și sfoară de legat altoii, precum și alte sfuri la diferite mașini. — Trimitem cu plăcere mostre și lămuriri. Cumpărătorilor vechi le dăm rabat. Comandele se execută prompt.

Loc deschis.*)

Răspuns public.

Onorată Redacțiune!

Vă rog respectuos a da loc acestor rînduri în toată extensiunea lor în foaia d-voastră:

Anonimului autor comunicatului apărut în nrul 24 din 25 August (7 Sept.) a. c. a „Revistei Preoților” sub titlul: „Preot unit în parohie ortodoxă” — imediat după rapoartele festivităților culturale din Blaj (din ținutul uniților) a început acel comunicat cu cuvintele: Ni-se împărtășește următoarea știre aproape de necrezibilă: — răspund următoarele:

a) e minciună tendențioasă aceea, că eu n'as avea „nici chiar calificațiunea preoțească”, deși eu nu mult țin la ea, de oarece mă simt destinat de apostol, și ca atare n'am lipsă de calificațiune preoțească — în scris — ca act, dar și ca atare o am sub nr. 5875. Conz. Cine nu crede, caute-l în arhiva Conzistorului diecezan din Arad, sau la mine, pe a căruia bază cerând poporeni mei îndreptățirea dela Conz. să recurg la parohia din Arad-Gai de clasa I-mă, unde eram administrator parohial — am primit dela Ven. Conz. sub nrul 692/908, în urma căreia apoi parohia din Aradgai m'a aclamat de preot — cu unanimitatea voturilor, — și astfel, dacă — cum zice comunicatul din pricină — „totuși m'am încumetat a cere dela Ven. Conz. privilegiul îndreptățirii la parohia de cl. I-mă — l'am căpătat.

b) tot asemenea minciună tendențioasă e și aceea, că eu în anul 1902 am trecut la confesiunea gr. catolică. Slab și mincinos istoric te afirmi frate anonime. Confunzi „cronica evenimentelor”, și anume, în 1902 nu s'a întâmplat trecerea mea la unire, ci atunci am fost propus din partea protopopului meu I-ic, cu actul său de sub nrul 289 și 372 pe baza meritelor mele — să fiu decretat de bine meritat — din partea Conzistorului nostru ortodox. Fii indulgent nițel și citește — ca să crezi — următoarele pasaje din suscitatul act... „s'a distins prin o purtare morală exemplară, prin tractarea cu tact pastoral a poporului și conducere cu zel neobosit, întru luminarea, religiozitatea și moralizarea credincioșilor săi... fiind preotul nostru G. Bragea un om la locul său: moral, energic și de o inteligență superioară între mulți preoți, precum e zălos preot”... iar în rescripșul său trimis mie sub nrul 372 — serie: „Totodată ești poftit a perzista și continua cu bărbăție și curaj neînfrânt lupta grea (față de mișcările religioase)... „vor fi încoronate cu succes deplin spre binele și saltea bisericeii străbune (recunoaște-ți minciuna frate anonime) spre pacea și folosul credincioșilor și spre cinstea frăției tale”. „Și îndeosebi pentru că le predici în biserică și că le ții cuvântări moralizatoare și în școală, la ce cu îți pot gratula și laud păstoria D-Tale (a „bietului preot”) îngrijindu-te de moralizarea poporului”. (Acest din urmă pasaj din 1904 a protopopului al II-lea) — va să zică, satisfăcând eu „bietul preot” — precum mă numești în comunicatul tău mincinos — îndemnului sfântului Apostol Petru (I epistolă 5, 1) „Pastoriți cea dintre voi turmă a lui Dumnezeu, veghind asupra ei nu cu sâlnicie, ci de bună voe, potrivit lui Dumnezeu... făcându-Vă pilde bune turmei” — m'am făcut demn de cuprinsul altuia text a sfetei Scripturi (I. Timotei 5. 17) „Preoții cari rânduiesc bine să fie învățându-i de îndoită cinste, mai ales aceia, cari se osteneșc în cuvânt și în învățatură — ca eu — „bietul preot”. Ar trebui să ții frate cont de ceea ce ne învață sf. Sriptură, d. e. „mânia omului nu face, voia lui Dumnezeu” și „dreptul în veci va trăi”. Îți mulțumesc iubite, că mi-ai dat ocaziune să mă afirm și înaintea lumii de aceea se sunt eu „păcătoșul și smeritul”: preot — după rânduiala lui Melchisedec, unit ori neunit — apostol, care stă la nivelul chemării sale — eu „bietul”.

c) numai puțină minciună tendențioasă e și afirmarea din comunicatul eu pricină: „se susține (hipoteză) că auctoritatea superioară bisericască sub impresia purtării (?) dovedită mai sus! B.) „părintelui Bragea l'ar fi dat în ocultă medicală. Dacă-i drept (tot hipoteză) numai a-

vem („noi” anonime I și ultimul) „nici un cuvânt” despre „bietul preot” (dar vezi că am cuvânt eu bietul cu tine bietule I. B.) „Va avea medicul”. — Nu fui nervos (și mincinos) nu trec sări ca de regulă frate anonime — ca cei intristați dela Lipotmezö, ci fi mai calm, — că cuvântul medicului — ce-l poștești — a fizicului Conzistorial — a căruia pacient am fot eu stomacul meu îmbolnăvit — de care morb m'a curat radical, — despre ce mi-a dat și atestat medical — putând să ți-l prezentez la dorință — îl am deja: „am constatat în D-Ta” — îmi zise fizicului Conzistorial — un deosebit zel apostolesc — ca protopopii mei! — sunt gata a merge cu Tine în Cristos frate anonime — eu „bietul preot” — la fizicului Conzistorial — ca organ a Conzistorului — să ne viziteze pe ambii. Despre mine nu se poate altcum pronunța, decât cum s'a pronunțat în senzul de sus, dar la tine frate va constata că îți lipsește o doagă (e irrelevant că esențială ori ne esențială, mare ori mică, îngustă ori lată) ceea ce și noi colegii tăi am constatat deja, dar asta, chiar și poporul din Macea, atunci, când te-ai arătat lui de preot recurent la parohia vacantă, și le predicai cu crucea în mână — purtându-o a la sborul Vlaicului, sau ca căpitanul din război spada, când amenințai eu ea, când tăiai eu ea — șuruiind văzduhul. Lipsa doagei au constatat-o toate popoarele cu cari ai venit în coatingere, și Ghirochenii — pe cari de prezent îi fericiești cu „păstoria-ți”. Și asta e constatat, chiar în butul „productelor Tale literare” a cărora tite mereu le publici în „Revista Preoților” — între — „birou de informație a lui Olar; orologiul de turn a lui Müller; orologiul și juvaericalele lui Brauswetter; importul de cafea a lui Meinel Gyula; petri mormântale a lui Tunner Cornel; și vinurile excelente a lui Petru Benea din Șiria”, — începând astfel: „Scrierile preotului D. Voniga, 1. „Mizeria”, boală, crimă și degenerare” etc. etc. „edate” și „inedate”, ca specialitățile Tale de „industria și comerț”. Cunoșc pasărea după glasul ei înfiorător și tulburător și după penele ei pistrițe a bibiții, care în cuibul său se murdărește, căci tu trebuie să fii anonimul autor, dacă Te identifici cu comunicatul acela mincinos dispunând publicarea lui ca prim-redactor și director a „Revistei Preoților”. Dacă tu ești autorul a Tale fie și acestea, Ție-ți dedic răspunsul meu, dacă nu — autorului original.

Dar să te întreb „Saulle”, „Saulle” pentru ce mă persocuți, ce te umflă iubite D. Voniga? Să nu o pășești ca numai recurgi de preot ai malerul — pe românește — nevoia și nefericirea — de în unile locuri nici te candidază, cum a fost la Pecica, Macea, iar la Giula, în satul tău natal, unde-ți șed părinții, neamurile și cunoscuții tăi, rămăsăși în minoritate, — e lângă toate efortările voastre cumulative nepermise de cortășire — ai bucat — ca în tot locul, realizându-se cuvintele dulcelui Isus: „nici un „profet” (bagsama și mincinos) nu se fericiește în patria sa... Pe Ghiroc ești condamnat frate la muncă silnică — pe viață! Ai să-ți suportți soarta — „crucea suferințelor”. Altcum nici că se poate, pentru-că, singur te respingi. Așa-i zis, chiar tu, la Macea — după ce te-ai informat despre situația, în favorul meu: „Bătutea Dzeu, că nici aci — la Macea — n'ai noroc”. Eu însă apostolul eu norocul meu, mă voi „ferici în patria mea” — în Macea — în locul meu natal, pentru-că: „rugăciunea credincioșului străbate în norii cerului”. Tu frate ești distrat, închipuit, înerezut, calificat sminteală și nu Te știi ruga „ Cu inima înfrântă și smerită” lui Dzeu.

La Macea când te-ai prezentat ca recurent și-am spus — și scris — înainte și eu precum și celorlalți recurenți că n'aveți ce tulbura apa, că nici candidați, nici alesi nu veți fi — nici unul!

Comitetul parohial în două rînduri, în fața alor doi comisari conzistoriali — pe toți trei recurenți „calificați” v'au respins, și nu v'au candidat, cerându-mă pe mine „necalificatul” — de administrator parohial; tot asemenea și sinodul electoral v'au respins, nu v'au ales pe voi recurenții, ci pe mine „bietul” — deși n'am recurs — m'a aclamat de preotul lor, în fața comisarului Conzistorial purtându-mă în brațele lor iubitoare și pline de recunoștință și devotament — prin biserică, și rugând pe comisar să esopereze dela Conzistor numirea mea de administrator parohial, la ce nu se recere calificațiune

— înaltă ca a Ta — ci numai „biata” sfințire — carca, doară n'o fi trasă la îndoială de Tine — ca calificațiunea mea? — deși cu beutură, promisiuni (și cărteți în contra mea) a-ți intenționat să cumpărați sufletele lor — ca preoții! Rușine vă fie!

În înțelesul §-lui 28 din regulament urmează, că Conzistorul să numească administator par. acolo, care — în fața celor premerse, normal și natural, nu poate fi altul decât eu „unitul” și „bietul” și nu Tu, precum o țineai sigură, și cu aceasta a trebuit să prejudic — prezic și rezolvirea cauzei din partea Conzistorului în senzul de sus — stînd ea în pragul ședinței spre deliberrare.

Dar frate, știi că sunt Român — încă verde — și atunci, ce mă cauți că sunt unit, sau neunit?! Aceasta chestie cade în specialitatea și competența Conzistorului și nu în a Ta, sau în a „Revistei Preoților”. Tu, te teme, și te cutremură de sentința neapelabilă publicată și ridicată la valoare de drept în fața neamului, pentru vezi, a fiertatului marele Arhieriu, Archiepiscop și Metropolitan Andreiu Șaguna: „Să fie blăstămat acela, ce va încerca desbinarea neamului pe temă confesională”. Ivacicoviciu a fost Episcop sârb, a trecut la noi, s'a ales mai târziu Metropolitan la noi, și în urmă a mers de patriarch la Sârbi, dar nime nu i-a făcut nimica.

Uniții toți au fost gr. or. din veliste, dar au rămas și vor fi sângele — neamul nostru — români!

Reasumând acuma într'o fugă cuprinsul răspunsului meu, — constată comunicatul tău tendențios de minciună și de efluxul nervosității Tale — de care suferi — emanată din ciuda ce-ți face realizarea profeției mele, că: comitetul par. din Macea nu vă candidază, sinodul nu vă alege pe voi recurenții, și altul nime nu poate fi popă acolo decât eu, unit sau neunit, calificat ori necalificat.

Constat că, am calificațiunea preoțească și „deosebit ză apostolesc”, pe care bază am primit privilegiul îndreptățirii — actul dela Conz., de a recurge la parohia de clasa primă; — Constat că, față de tine — „magazin de știință” — recurent, m fost aclamat de poporul suveran din Macea — de preot — eu, ca nerecurent, așa și Gaiul m'a aclamat, — nu altcum. Protopopii mei mă propun a fi decretat de binemeritat; — Constat în fine, că cu comunicatul tău mincinos ai subminat la prestigiul tău preoțesc de care trebuia să ții cont — și la însăși baza existenței „Revistei Preoților” afirmându-te eu acela, că îți lipsește și a doua doagă, asta însă esențială, lată, mare și lungă, și dovedindu-te de malcontent, malițios, răsbunător, și nu de caracter preoțesc. Și acestea le constat, pe baza sfinteii Scripturi: „Cine zice, că iubește pe Dumnezeu ear pe deaproapele său urește, mincinos este”. Și cine va fi păzit toată legea, dar va fi păcătuit într'o singură poruncă, s'a făcut vinovat de toate poruncile”. (Iacob II. 10.)

Atacă-mă! că te fac pozdării! Cu mai vestiți Montecoculi-generalii — ca tu luptând în asalt am câștigat lupta — războiul. Căci Dumnezeu e cu mine!

Răbdarea îndelungată: perzistarea greului, este elementul meu! — pentru ce dar nu m'ai dat pace? Acultă judecata lui Dzeu acuma: „Iar cine va fi sminteală unuia din acești mici (mie „bietului preot” B. „unit, necalificat”) care cred în mine, mai de folos îi este să-și spânzure de gâtul lui o peatră de moară „și să fie afundat în fundul mării” (Matei XVIII. 6), — dar eu în numele Domnului și cu a lui cuvinte îți zie iubite Vonigă: „Școală... de acuma să nu mai greșești... ca să nu-ți fie Ție mai rău” — Pocăște-te! prin armare, nu sunt eu „bietul preot” de compătimit, ci tu bietule frate în Cristos, căci: „Cine se înalță se va smeri și cine se smerește se va înalța”, — și cu acostea încheiu și eu răspunsul meu cu cuvintele dlui Gh. Tulbure la adresa „Revistei Preoților” din „Biserica și Școala” nr. 33 recent: „pentru astfel de „gazetar” eu n'am vreme de perdut”.

Trimițând eu acest răspuns și redacției „Revistei Preoților” sunt curios că îl va publica în toată estenziunea lui?!

Arad-gai, la 29 August (11 Sept.) 1911.

Georgiu Bragia,
preot.

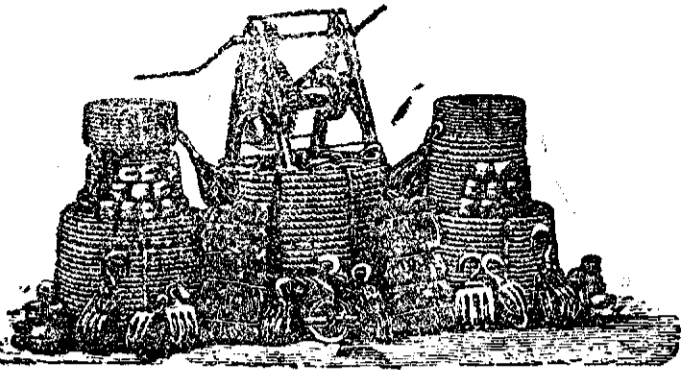
*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacția nu primește răspunderea.

Funăria cea mai mare din Joanovics János. Totfelul de Ungaria-sudică — este a lui funii de cânepă, de fir, brăcii, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — Lugoș (Lugos). Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi opritoare ștreanguri, hamauri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), băutoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cergi și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

Josif Haas

zugrav de biserici în

Nagyszeben—Sibiu—Saggasse No 13.

PRIMEȘTE:

și ia în itreprindere zugrăvirea de biserici, în tot stilul, împodobirea lor, pictarea altarelor și icoanelor sfinte precum și lucrări de aurărie.

Execuție splendidă.

Inst. de zugrăvire artistică. Comandele se execută cu cea mai mare specialitate. La cerere face schițele necesare, iar la angajament merge în persoană.

Prețuri moderate.

Adolf Hemper

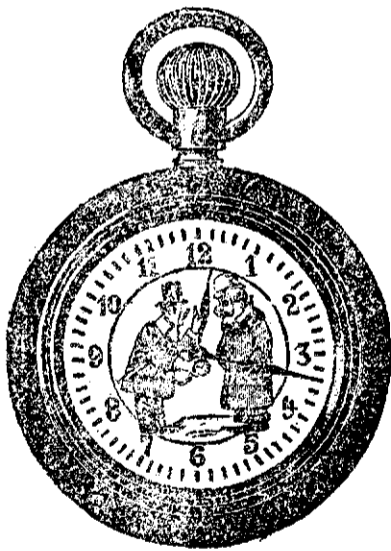
Sibiu—Nagyszeben
Heltauergasse Nr. 2.

Recomandă on. public magazinul său bogat asortat cu fabricate excelente de oroloage precise de aur și argint pentru domni și dame precum și bijuterii și obiecte de aur și argint executate modern.

Schimbă și cumpără bijuterii vechi obiecte de aur, argint și nestemate.

Atelier propriu: pentru lucrări de aurărie și reparații de oroloage etc. etc.

Comandele se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

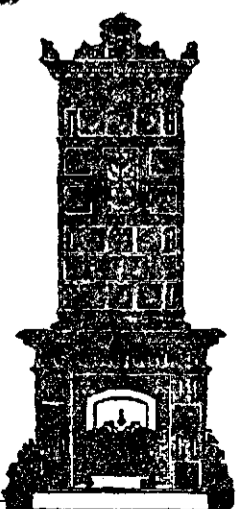
Roth & Baldauf

depozit de cămine de majolica și teracotă

Brașov, Strada-Lungă Nr. 5.

Recomandă în atenția publicului, depozitul său bogat în cămine, fabricație proprie cu desemn ori fără, dela cele mai înfrumșețate până la cele mai simple. Pregătește cămine după comandă, conform gustului, în timpul cel mai scurt.

Reparaturi se efectuează repede pe lângă prețuri moderate. Primește orice lucrare de branșe, după comandă.

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de ploiere

Sibiu — Hermannstadt, Grosse ring No 3—5
(Palatul Bodencredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

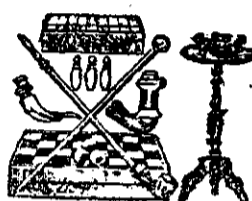
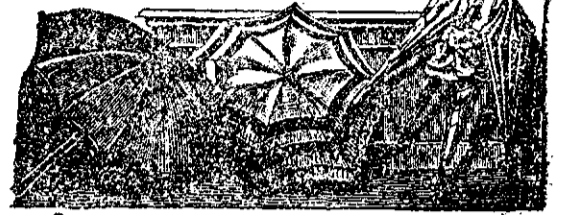
(pt. soare și ploale)

precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efectuare și reparare totfelul de lucruri ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, cămășuri, șpițuri etc.; bile și dacuri pentru biliard; domino, șah și totfelul de decorații, la mobile, etc., cuire ș. a.

Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

Georg Barthelmie

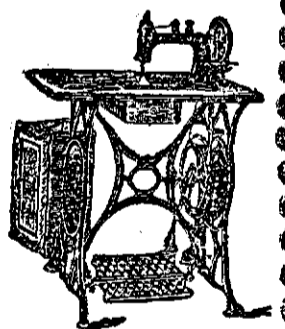
mechanic

Brașov, Strada Michael Weiss.

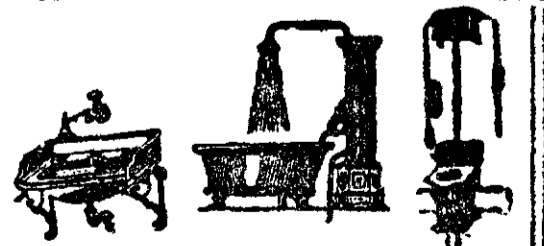

Mare depozit în mașini de scris, socotit și cusut, aparate electrice și fizice, gramafoane, plăci și ace, precum și accesorii. Serviciu conștiințios. — Prețuri solide.

Anunță că la 1 Octomvre se va muta în strada Porții Nr. 41, colțul stradei Sfântului Ioan.

Apaducte.

Ceice doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui

Balázs Mihály, Marosvásárhely, Szentgyörgy-utca 16 sz.

— Primește pe lângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru casele, comune, spitale, casarmii și școli. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase finerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuite. Se angajează pe anul întreg pentru finerea în bună rânduială a caselor și pentru repararea bazinei closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Pregătesc

cupatoare de teracotă,

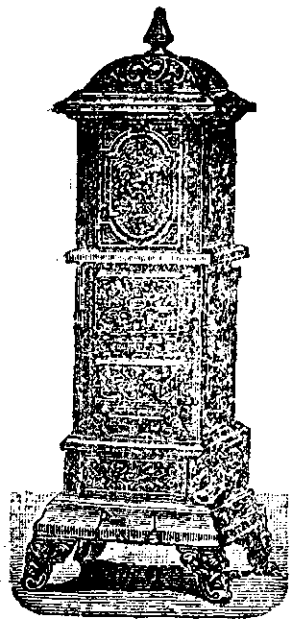
căminuri, vase, glaste,
cu prețuri moderate.

Pentru durabilitatea lor garantez. Primesc și repararea cupatoarelor vechi și în provincie.

Rugând sprijinul mult onoratului public:

Magyar István,

fabricant de căminuri și articole de lut
Temesvár-Gyárváros, Kém-u. 16.

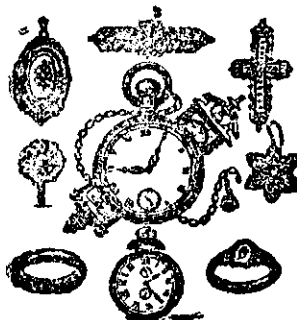

Nici o damă să nu întârzie așa face

hainele, costume englezești și franțuzești la firma mea. — Dau hainelor un chich extraordinar. (Serviciu prompt, bun și solid). In caz de lipsă iau pe zi chiar și două probe. — Comande se pot face și prin postă. — Rochii și costume de doliu cos în 24 ore.

George Rummel

croitor englezesc și franțuzesc de dame.
Nagyszeben, Str. Honterus Nr. 5.

Carol G. Sadler.

ciasornicar
giuva ergin
și optic tu

Bestercze, Str. Spitalului 23.
(lângă „Hotelul Sahling“).

Mare magazin de:

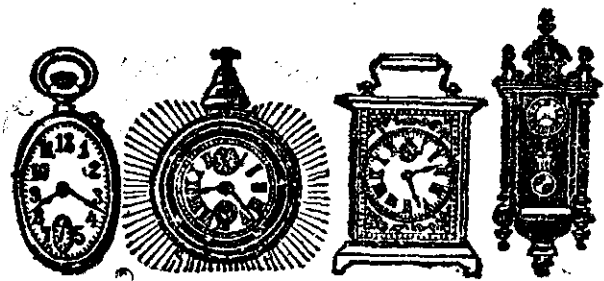
ciasornice de buzunar
din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articuli de aur și argint.

Articuli optici și ochelari de Ratenow.

Reparările a tot felul de articuli în branșa aceasta se efectuează cu constitațiozitate și cu prețuri moderate.

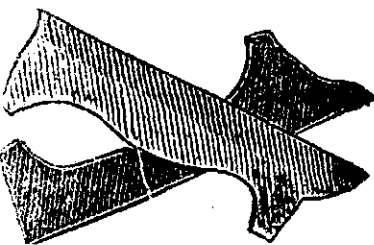

J. Gottstein, fiul,

Nagyszeben, Kleiner Ring 5.

prăvălie de piele și accesorii pentru industria de cojocărie, curelărie și ciobotărie

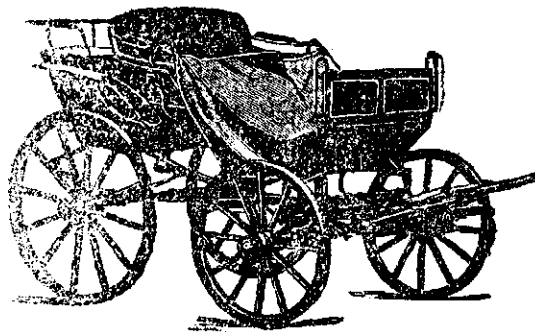
Mare depozit de diferite piei lucrute în țară și străinătate. — Specialități de piele. Piele lucioasă și șururi de piele. Tălpi Vachè și opinci. Fețe pentru cisme și ghețe. Așa pentru mașină și cusut. Sfoară de cusut albă și colorată. Tort diferit. — Pâslă, barchet, pânză, tălpi de pâslă și asbeth, garnitură de gumă și ciorpi de gumă. Șireturi și postav de curățit ghețele. Cuie de lemn americane. Calapoade pentru ghețe și cisme. Cremă și lac și diferite articole.

Urmasul lui Francisc Mirko ADOLF LOGOFET

Timișoara-Josefin, Str. Fröbel No 16.

Primește spre efectuare totfelul de lucrări de fabricări de căruțe

pe lângă serviciu culant și execuție promptă.

Mai departe execută tot-felul de lucrări de șelar, lustruitor, faur și rotar etc. pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Schwalb Adolf fia Vilmos

tinichigiu și arămier.

Budapest, VII. Verseny-u. 8. Colțul străzii Murányi.

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie, vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsuri de litru din tinichea albă ori nickel, cana pentru olei, lack ori petrolu, facle, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.

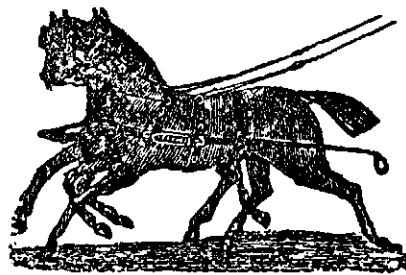
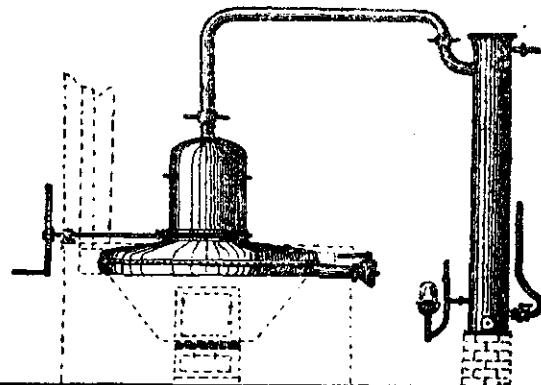
Catalog gratuit și franco.

Schuster Hans, hărăgar

Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac liquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Tot felul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc. Vase de fierț cafea, vase de spălat și curățit.

Primește montarea și repararea fântanelor artificiale pe lângă prețuri moderate. Comandele se execută prompt.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

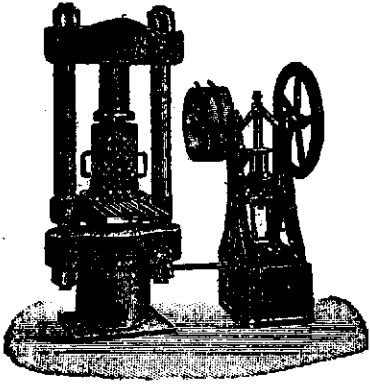
(odinioară Societatea curelarilor)
Sibiu—Nagyszeben,
Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovășuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârșobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni jamperi de piele fabricație proprie, pentru ei și militari, cari stau strins lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare depozit de hamuri pentru cai de la soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie. — Comandele se efectuează constințios.

Májerszky Barnabás

fabricant de mașini

in Nyiregyháza.

Fabrichează după o experiență bogată ca specialitate

prese de olei mánate cu apă.

Piue de olei, construcție simplă ori complicată Prăjitori de olei pentru încălzire cu aburi ori foc. Teasc pentru sâmburi de bostan. Mașini pentru perfecționarea oleiului și aranjamentul complet pentru fabricarea oleiului. Unele de melișat floarea soarelui, ș a.

Exportul până acum în 237 uzine.

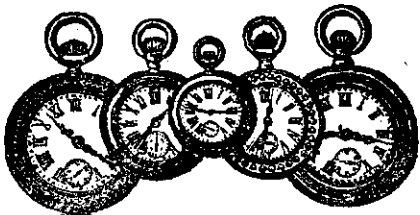
H. Miklós J.

ciasornicar,

Sibiu — Nagyszeben, Reispargasse 11

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a toffelul de

C I A S O R N I C E

de buzunar și de părete și ciasornice deșteptătoare, precum și articli optici. Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficios.

Toate reparaturile se execută prompt și cu garanță.

În 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și instructorilor diplomă.

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericesti. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincă merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în atelierul propriu — precum și —

ghete gata

f. moderne p. bărbați, femei și copii.

galoși, ghetee comode și p. gimnastică. —

Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghetee și creme excelente.

Ghetee pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este destul a se trimite o gheata folosită. — Serviciu prompt.

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICA DE MOBILE
VIRSET
strada
Kudritzker Nr. 44-46

Cea mai renumită:
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de plane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

Edificare ieftină!

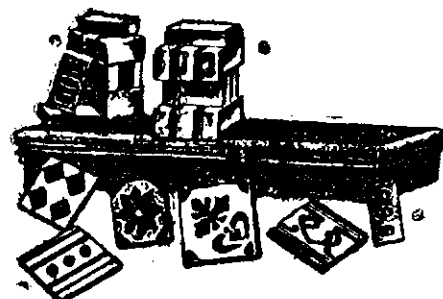
Intrece ori-care edificare din alt material. Sistemul meu e brevetat Nr. S—5546. Se face prin prepararea în mod propriu al betonului, ori alte materii.

Primesc totfelul de edificări, locuințe, case de închiriat, edificii economice și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, îngrădituri, trepte, padimentări de terase, acoperiș facement, învâltori de cement.

În depozitul meu se găsesc felurite preparate de cement, pietri de edificiu, țigle, colonne pentru case, streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips, var stins ș a. — Prețuri curente trimit gratuit.

Iosif Simics

întreprindere de edificare cu beton, fabricant de obiecte de cement și pierte.

Nr. telefonului:
246.

(Casa proprie)
LUGOȘ,
Str. Buziaș 37.

Când a părăsit capitala Austriei, toată societatea vieneză a căreia mândrie este în deobște cunoscută, s'a datat adevărate manifestatii de regret pentru d. și dna Emil Ghica.

Iată două cariere atât de bine și de bogat împlinite în serviciul țării, cărora le aducem aci tributul nostru de recunoștință.

Și cât de izbitor contrastează modul liniștit cum au decurs ele, cu alte cariere mult mai deșerte dar și mult mai zgomotoase.

— **Inmormântarea lui Emil Ghica.** Cetim în „Voința Națională”. Eri (Luni) a fost adus în capitală corpul lui Emil Ghica dela Sinaia. Un mare număr de prieteni ai defunctului, împreună cu membrii familiei, au însoțit vagonul mortuar. La gară se afla un public imens.

Onorurile militare au fost date de două escadroane de jandarmi călări, un escadron de roșiori, o companie de infanterie și muzica regiment. 10.

S'a format apoi cortegiul la care a luat parte și un aghiotant al regelui. Carul funebru a fost urmat de o trăsură regală și a fost acoperit de un mare număr de coroane.

Dela gară cortegiul s'a îndreptat spre cimitirul Bellu, unde a avut loc înmormântarea.

— **Un monument al lui Lombroso.** Cetățenii din Verona orașul natal al lui Lombroso, marele antropolog criminalist decedat acum un an și mai bine, au hotărît să-i ridice un monument. La început monumentul era contemplat ca un act de recunoștință națională a italienilor față de marile lor învățat, dar abea s'a dat știrea aceasta în vileag, și toate corporațiunile științifice din Europa și America au început să se constituie în comisii cari au inițiat colecte cerându-și partea lor în ridicarea monumentului. Știrea a pătruns până în depărtatul Orient și universitățile din Tokio și Kioto și-au trimis și ele contribuția pentru ridicarea monumentului marelui psihiatru. În fruntea colectei japoneze stă însuși ministrul de justiție al țării împreună cu toți ceilalți colegi de cabinet cari au contribuit cu sume însemnate. Exemplul de dărnicie al acestora a fost urmat de toți cetățenii mai cu dare de mână din Japonia, care în urma acestui act de recunoștință pentru un savant străin își are cea dintâi partea de merit pentru realizarea statuei cu executarea căreia a fost însărcinat artistul italian Leonardi Bistolf.

— **Mișcările greviste din Irlanda.** După potolirea mișcărilor greviste din Anglia se semnalează o agitație foarte îngrijitoare la muncitorii căilor ferate irlandeze cari de mult plăneau să-și îmbunătățească soarta cu ajutorul unei greve. După greva din Anglia escitația a ajuns și aci la culme și se așteaptă din moment în moment să erupă greva care va cauza pagube însemnate pentru amândouă țările aliate. Pe unele linii circulația trenurilor a fost cu desăvârșire întreruptă, iar în celelalte părți activitatea și fierberea de până aci stagnează prevestind furtuna ce se apropie și menținerea normală a plecării trenurilor se poate face numai cu mari greutate. Urmările acestor frământări se semnalează mai ales în Anglia care importă mari cantități de alimente din Irlanda, și unde traiul s'a scumpit în mod simțitor. Mișcările greviste dela căile ferate se pare că au trecut și între muncitorii din porturi cari nu se mai prezintă la docuri și împiedecă prin aceasta încărcarea și descărcarea vaselor de transport.

— **Hymen.** Ni-se anunță cununia d-șoarei Lenca Pavlovići cu d. Ioan Urmanczy de Urmanczy, care va avea loc la 21 Septembrie în Jósikafaly.

Felicitarile noastre!

— **O distracție americană.** În parcul „Iuna” din Cong-Island — după cum se scrie, Dumineca trecută a avut loc o mare serbare populară la care au luat parte peste o sută mii de oameni. Veselia se deslănțise cu multă putere și publicul nu mai ținea cont de nimic. Ba pe urmă după ce a început bătea cu confeti au început să-și aruce piper în ochi și s'a ales un tumult și o învălmășală ea la gura cortului, iar o mulțime de femei și copii în urma arsurilor și-au pierdut cunoștința și-au fost căleați în picioare. Pungașii cari stau la pândă

însă, profitând de panica aceasta, s'au pus pe lucru și au golit buzunarele mai multor spectatori. Poliția a arestat de odată cincizeci de oameni surprinși asupra faptului când se pregăteau să arunce cu piper.

— **Inaugurarea statuelor lui Al. Cuza, M. Coșnăniceanu și V. Conta.** La sfârșitul acestei luni, capitala Moldovei, Iași va serbători unul din cele mai mari evenimente culturale și naționale.

În zilele dela 27 Septembrie și până la 1 Octombrie se va sărbători anume cu tot ceremonialul jubileul universității din Iași și tot în aceste zile se va face desvălirea statuelor domnitorului Al. Cuza și a ilustraților bărbați ai neamului M. Coșnăniceanu și V. Conta.

Comitetele pentru ridicarea acestor statui întruindu-se a hotărît ca monumentul lui Kogălniceanu care urma să se ridice în fața Universității să fie așezat în Piața nouă din fața noului palat administrativ; iar statuia lui Conta în dropul Universității.

În sfârșit marele monument al domnitorului Al. Cuza va fi așezat spre satisfacerea tuturor în piața Unirei.

Pentru desvălirea monumentelor va fi rezervată câte o zi separată, pentru ca astfel să se dea toată importanța cuvenită acestor evenimente.

Monumentul domnitorului Al. Cuza va fi desvălit în ultima zi.

Se înțelege că desvălirea acestor statui va fi o adevărată serbătoare națională la care se va asocia toată românimea.

— **Nenorocirea unui muncitor.** Poliția din Arad a fost anunțată că trenul vicinal ce a sosit ieri după amiază dinspre Radna, va aduce și un rănit și în scopul acesta s'a cerut ajutorul societății de salvare care a trimis la gară o trăsură și ajutoarele de lipsă. Cel care fusese hărăzit să facă cunoștința spitalului e un flăcău din Arad cu numele Stoian Băbuț care pe când lucra în în oca de pietriș din Ghioroc a fost acoperit de un colț de stâncă de calcar care s'a prăguit peste el și i-a rupt un braț. Colțul de stâncă amestecat cu pământ avea o dimensiune de vr'o trei metri și pe lângă fracturarea brațului i-a mai cauzat și grave leziuni interne.

— **Acțiunea vulcanului Etna.** Erupția vulcanului Etna care continuă să-și verse potopul de lavă a pricinuit pagube a căror valoare se cifrează la sume fabuloase. Din Catania se anunță că torentul de lavă ce varsă craterul a încunjurat în Castibione patru mii de oameni fără să le lase nici un refugiu. Nenorociții sunt într'o stare deplorabilă și nici nu mai au tăria voinței ca să înceapă ceva pentru a-și salva viața. O știre primită dela observatoare spune că pe Etna s'au deschis 170 de cratere noi cari varsă torențele de lavă cu nemiluita și au înecat mari estinderi de sămănături și plantații pricinuind o pagubă în recoltă de peste cincisprezece milioane de lire. Un turist care s'a încumetat să urce muntele pe vreme de primejdie, și-a pierdut urma și se crede că a fost acoperit de riul de lavă.

— **Iarăși furtul unei capo-d'opere.** Incă nu s'a isprăvit goana după pungășul cărui i-a reușit să sustragă nemuritorul tablou al lui Leonardo da Vinci și din Paris vine știrea unui nou furt, nu mai puțin însemnat ca cel dintâi. S'a constatat anume că lipsește portretul doamnei Recamier pictat de artistul Gerard care era pe vremuri în proprietatea orașului și a fost cumpărat pe urmă de stat pentru muzeul Luvru. S'a dat însă repede de urma lui și nu departe. Se rătăcise din întâmplare tocmai în casa prefectului de Sena cam în următoarele împrejurări: Pe vremea când l-au cumpărat, s'a dat ordin să-l transporte la muzeu, dar bietul tablou n'a trecut nici odată pragul Louvrului, căci de pe drum — fără să-și poată da cinea seama s'a pomenit în casa prefectului. Fi-rește, acest incident, acum când îl știe toată lumea, a stârmit o impresie penibilă în opinia publică franceză. Prefectul însă recunoaște rătăcirea tabloului de care nici el nu-și poate da socoteală și se apără, că el nici nu era prefect pe vremea aceea ci deținea de Selves, care în urmă a ajuns ministru de externe în cabinetul Caillaux.

— **Inscripție romană dela castelul din Mehadia.** Din Nr. 13 al comunicatelor Academiei de știință din Viena 17 Maiu 1911 vedem cu mare plăcere, — scrie „Drapelul” — că distinsul fiu al Graniței noastre, Ex. Sa Lt. mareșalul campestru i. r. Nicolai Cena se ocupă cu studii arheologice și a reușit iarna trecută, la 15 Februarie 1910, a desgropa la Mehadia o nouă inscripție dela porta praetoria a castelului „ad Mediam”, construit acolo de împăratul Traian în scopul apărării lucrărilor de construire a celebrului pod peste Dunăre dela Cladova și Turnu-Severin de astăzi. Fiind piatra toată zdrobită numai cu mare greutate a reușit Ex. Sa să reconstruiască textul, care se rapoartă la o statuă ridicată mamei împăratului Severus Alexander (222—235) de cohorte III Delmaturum, care se afla aici în garnisoană.

— **Un prânz militar la Schönbrunn.** Se anunță din Viena: Împăratul Francisc Iosif a oferit a seară un prânz militar la Schönbrunn, la care au luat parte: d. general Zottu, șeful statului major român, însoțit de alți ofițeri, cari au fost la manevrele austriace.

Mai era însărcinată de afaceri al legațiunii române, d. Carp, precum și d. major Eremia, atașatul militar român.

— **O lămurire.** Indepărtarea mea de redactor responsabil dela revista „Reuniunea Învățătorilor” din Arad e comentată de cititorii ei în diferite chipuri.

Ca adevărul să nu se intervertească, cu voie ori fără voie — vin a lămuri pe cei iubitori de adevăr, că pe mine din postul de redactor nu m'a dimis nimeni, ci am renunțat însuși îndată ce am observat, că sfera, autoritatea și competența mea de redactor sunt limitate ca să nu zic chiar atinse.

Atâta am avut de spus pentru constatarea adevărului.

S o c o d o r, la 6/19 Septembrie 1911. I. C r i ș i a n u, înv. fost redactor al revistei „Reuniunea Învățătorilor”.

— **Primejdia holerei e tot mai iminentă.** Cu toate măsurile preventive ale autorităților din Budapesta holera în loc să dispară se lățește mereu și spitalele capitalei gem de noi contaminați cari sosesc din diferite puncte ale periferiei, unde se pare că flagelul e în toiul lui. Eri a fost internat la spitalul Gellert un muncitor despre care s'a constatat cu absolută siguranță că e contaminat de holeră. Azi s'au ivit între muncitori șase cazuri suspecte cari toate despre un medic că s'ar fi îmbolnăvit între despre un medic că s'ar fi îmbolnăvit între simptome holerice, dar mai târziu s'au adevărat că svonurile acestea sunt neadevărate și medicul suferă de o indispoziție ușoară care-i va trece în curând.

— **Al XIII-lea congres contra alcoolismului.** Săptămâna trecută s'a deschis în Sevening (Olanda) al treisprezecelea congres internațional împotriva alcoolismului. Au luat parte reprezentanți din Europa și țările de peste ocean.

D. Herod din Lausanne a citit o lucrare asupra legislațiunii contemporane relativ la debitele de băuturi spirituoase în diferite țări. Iată concluziile acestui raport: Libertatea absolută a debitelor de băuturi spirituoase, așa cum există actualmente în Franța e foarte rară. În cele mai multe țări se cere o autorizație specială. Mai multe state americane caută să le micșoreze numărul fixând patente colosal de mari. Pentru aceste motive, Olanda, unele cantoane din Elveția, Austria, Germania, etc., îngăduie autorității competente să refuze de a da autorizațiune pentru deschiderea unui nou debit, dacă numărul celor existente răspunde necesităților locale.

Autorizațiunea pentru primar și consilierii comunali de a lua pe teritoriul comunei lor ori ce măsuri prohibitoare vor crede de cuviință și care li-se par necesare, constituie regimul moral în Canada, în cea mai mare parte din Statele-Unite, în Australia și în Noua Zeelandă. Această măsură e parțial aplicată în Norvegia și în Danemarca.

D. Bertholet a prezentat rapoarte asupra chestiunii așa de complexe a alcoolismului și a degenerescenței. Proiecțiunile luminoase ale drului

Bertholet, arătând degenerescența spermatozoizilor omenești din cauza alcoolului, au produs o profundă impresie.

— **Spionajul german în Franța.** Sub acest titlu Heese-dorn, a scris un articol în cunoscuta revistă pariziană „Touche a tout”.

Autorul constată în primul rând obiceiul Germanilor de a avea spioni pretutindeni! Acest obicei este mai mult o tradiție Prusiană, practicat de militari de seamă, ca generalul Haeseler și Yerdy de Vernois, lucrul pe care acești bărbați „il povestesc cu sinceritate în memoriile lor”.

În timpul de față, spionajul se face de către militarii superiori, instalați în garnizoanele cele mai apropiate de frontieră. Aceștia au în serviciul lor o mulțime de agenți, „cari în general sunt dintre femei”. Dintre aceștia unii sunt stabiliți în Franța, unde fac comerț de băuturi spirtoase — de formă — pe când în realitate fac spionajiu — pe aceștia îi numește agenți stabili. Alții sunt recrutați dintre dezertori francezi și dintre femeile germane — pe aceștia numindu-i „agenți mobili”.

Autorul insistă mult asupra spionajului făcut de femei, cari fie că prin frumusețea lor dobândesc intimitatea ofițerilor, fie că sunt în serviciul unor ofițeri superiori, cărora în lipsa lor de acasă le răscolesc hârtiile și secretele.

În cursul articolului autorul citează numele unui spion, „Schwartz”, care a făcut după d-sa cel mai mare rău Franței! Apoi semnaleză prezența unor preținși turiști în jurul forturilor, și cari turiști când au prins de veste că sunt observați, dispar mai repede decât ceace face să se creadă că ei sunt însoțiți de automobile care îi urmăresc în ascuns, gata pentru orice eventualitate. Pe urmă amintește de unul din faimoșii urmași ai lui Schwartz, — Koch — care trece frontiera în automobil cât se poate de des, fără ca să fie oprit sau observat de cineva. Aceasta dovedește că serviciul de siguranță este insuficient! În sfârșit un altfel de a spiona, și care a fost pus în practică în ultimul timp, este prietenia pe care ofițerii Germani caută s'o lege cu tovarășii lor Francezi, cari sunt în măsură de a cunoaște secrete însemnate! Un fapt de acest fel a fost dat la iveală chiar în timpul din urmă!

Baronul Heckedron își sfârșește articolul făcând atenție pe cei în drept asupra acestor arme întrebuintate de statul major german.

— **Pagubele cauzate de grevă în Anglia.** „Daily Mail” arată pagubele Angliei de pe urma grevei. În acțiuni (dela 387 întreprinderi) cădere de 1766 milioane de lei. Căile ferate (numai 5 companii, cele mai mari), 8,750,000 de lei pagubă. Pierderile de salar în Liverpool se urcă la

225 de mil. de lei. Mulți negustori s'au ruinat cu totul. Cheltuielile orașelor cu paza militară iar sunt mari.

În totul, în două săptămâni, două miliarde și jumătate, deci cât războiul cu Burii, care a tiunt mai mulți ani.

— **O tipografie de 300 de ani.** În Debrețin, Roma Calvinistilor din Ungaria, tipografia orașului serbează împlinirea a 300 de ani dela întocmire. Istoria acestei tipografii arată ce strânsă legătură este între acestea și mersul culturii.

Cea dintâi tipografie s'a înființat în Ungaria sub regele Matei Corvin; dar fără nici o înriurare asupra mulțimei. Abia în veacul al XVI-lea, odată cu răspândirea calvinismului, tipografiile își arată rostul cel mare ca răspânditoare de cultură. Dr.-ul Franz Tüdös povestește viața pastorului Huszar Gál, care propovăduiea, ducea cu sine un tease, își făcea singur litere, zețuea și tipărea. Acesta a înființat tipografia din Debrețin.

Astăzi tipografia e în floare și istoria ei tipărită acolo dă cea mai bună dovadă.

Și la noi d. Gr. Crețu, profesor, a publicat cercetări foarte amănunțite despre tipografiile înființate mai ales în veacul trecut în folurile orașelor României. Și lucrarea d-lui Crețu luminează vie asupra istoriei culturii în cursul aceluia veac.

— **Floarea Reginei.** În Elveția se aduce Edelweiss nu numai din grădini speciale de lângă Paris, dar mai ales dela Berlin. Coșulețele nenumărate pleacă regulat spre Svițera și aiurea. E lesne însă de cunoscut Floarea Reginei din grădini de lângă Berlin, căci albul ei baté în verde necurat.

Nici un grădinar nu poate da flori de acestea așa de albe, cum sunt cele de pe munții înalți, unde lucrează asupra-le lumină foarte vie și aer curat. Albeața lor se datorește nenumăraților peri, cari o apără de prea mare încălzire, reflectând razele și neîngăduindu-le să usuce pământul. În grădini nu au așa de mulți peri, fiindcă nici nu au nevoie de asemenea apărare.

— **Seminarul iuridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Farkas** (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului iuridic, e de dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera avocațială.

Când se întoarse seara, era într'o stare de surexcitare cum Rostoff nu-l văzuse încă nici odată până atunci. Nu putea nici să vorbească de tare ce-i ferbea sângele. Când îl întrebă Rostoff ce se întâmplase, el nu puteră să răspunde decât cu injurături și amenințări rostite cu o voce slabă și răgușită. Rostoff, speriat, îl desbracă, îi dăde de beut și trimise după maiorul medic:

— M'au acuzat de jaf! Ei bine, să mă judece! Am să-i palmesc eu pe hoții ceia!... Și țarului am să-i zic în față! Dați-mi puțină ghaiță.

Majorul crezu de cuviință să-i lase puțin sânge. Din brațul lui Denissoff țigăni o farfurie întreagă de sânge negricios, și numai atunci putu să povestească ce i-se întâmplase.

— Ajung la statul major, vorbi el, și întreb: Unde vă e șeful? „Aveți bunătatea să așteptați”. — Sunt de serviciu și n'am vreme, am făcut treizeci de verste ca să vin aici; merg iute și spune că aștept. Atunci se apropie de mine hoțul hoților și-mi spune cu un glas de dojană: „Ai săvârșit un jaf”.

— Nu e hoț acela care le merinde spre a le împărți soldaților, ci acela care le păstrează pentru a le vinde pe bani.

— Mergi la comisar să iscălești... Ajung la comisar și pe cine zăresc? Pe cine? Pe cel ce ne-a făcut să murim de foame! strigă Denissoff bătănd în masă cu atâtă putere, cu pumnul brațului lui bolnav, încât paharele începură să joace... Pe Teliann! Cum, tu ești ăla care ne-ai lăsat să murim de foame? Plici una pe obrazul stâng, și încă una pe obrazul drept — de era o plăcere! Oh! pot spune că mi-am ușurat sufletul, strigă Denissoff cu veselie, arătându-și dinții albi în dosul mustăților negre. L'aș fi ucis, dacă nu mi-l'ar fi smuls dinaintea mea.

x Németh și Király, croitorie pentru domni Clujstr. Tömö 5, anunță on. public român din loc și împrejurime, că au sosit stoffe indigene și străine, pentru sezonul de toamnă și iarnă. Pardesii, paltoane se pregătesc pe lângă prețuriacomodate, conform modei. Rugăm on. public pentru sprijinirea și mai departe.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.
Specialist în morburii interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petöfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.
Consultatii: 11 — 19 ore a. m. și 1/2-3 — 5 ore p. m.

x Mare senzație face în Cluj, și împrejurimii noua prăvălie de articole de modă pentru bărbați a lui Desideriu Gruber, care s'a deschis de curând în Cluj, colțul stradelor Weselényi Miklós și Szép. Capacitatea recunoscută a lui Gruber în ce privește acest comerț, este destulă garanție pentru On. public, care va găsi în prăvălia lui produsele ultimei mode bărbătești, pe lângă prețurile cele mai ieftine și solide.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și s. m.

REISZ MIKSA

FABRICĂ DE

MOBILE

in

BÉKÉSCSABA—NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«.)

Leon Tolstol.

112

RĂZBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Dar ce vă tot spun eu? strigă deodată Denissoff. Eu sunt răspunzător, iar nu voi! De aceea vă rog să nu băzâiți în jurul meu, dacă țineți la oasele voastre. Mars...

— Ah! așa! d-ta jefuiești...

— Duceți-vă la dracu! Iute! și Denissoff îl amenință pe ofițer.

— Bine! bine! făcu ofițerul îndepărtându-se la trot — și sărind în șea.

— Un câine pe gard, un câine pe gard! îi strigă Denissoff; aceste cuvinte constituiau cea mai mare injură pe care un călăreț o adresa unui infanterist călare.

Denissoff se apropia de Rostoff râzând cu poftă.

— Am luat cu forța un convoiu din mâinile infanteriștilor, zise el. Dar ce? erau să-mi las oamenii să crape de foame?

A doua zi comandantul regimentului îl chemă pe Denissoff și acoperindu-și ochii cu mâna îi zise:

— Așa văd eu afacerea asta. Nu știu, n'am văzut, și nici nu vreau să știu ceva! Te sfătuiesc însă să mergi numai decât la statul major și să aranjezi afacerea, dând chitanță de cantitatea de proviziuni pe care ai luat-o. Altfel, afacerea s'ar putea strica rău.

Denissoff o porni numai decât spre statul major cu sincera dorință de a urma sfatul comandantului.

— Dar liniștește-te, nu striga așa, zise Rostoff; uite, iar curge sânge. Așteaptă să te leg mai bine.

A doua zi de dimineață Denissoff se sculă vesel și bine dispus, dar pe la amiază aghiotantul regimentului, cu aerul grav și trist, veni să-i prezinte un raport al comandantului asupra incidentului din ajun; aghiotantul adăugă că afacerea devenea serioasă, că fusese sunat un consiliu de război, și că, cu severitatea ce se arăta acum față de nesupuși și de jefuitori, cea mai blândă pedeapsă la care se putea aștepta, era degradarea.

Raportul povestea că după ce luase cu sila convoiul cu proviziuni, majorul Denissoff, fără nici o provocare, îl insultase pe șeful intendenței, tratându-l de hoț, apoi când fu invitat să iasă afară, el dăduse fuga prin birou, bătuse doi funcționari, scrântind brațul celui de al treilea. La întrebările lui Rostoff, Denissoff răspundea râzând, că poate că, într'adevăr snopise pe mai mulți, dar că lui nu-i era frică de nici un tribunal și dacă hoții ceia îl vor mai plictisi mult, va ști el cum să-i învețe minte. Cu toate acestea Rostoff băgă de seamă că în sufletul lui, Denissoff se temea de consiliul de război și că toată această afacere, care putea avea urmări furtive, îl năcăjea mult.

În fiecare zi, Denissoff primea hârtii dela judecătorul de instrucție, apoi îi sosi ordinul să-și predea pe ziua de 1 Mai escadronul superiorului său și să se prezinte după aceea la cartierul diviziei pentru a da lămuririle cerute.

În ajunul acelei zile, Platow făcea o recunoaștere cu două regimente de cazaci și cu două escadroane de husari. Ca întotdeauna, Denissoff era în fruntea liniei ca să-și arate vitejia, când un glonte franțuzesc îl atinse la pulpă. În ori ce altă împrejurare Denissoff n'ar fi cerut îngrijiri pentru o rană așa ușoară, dar a-

Convocare.

Comuna promontorială din *Șiria* (Világos) își ține

Adunarea generală

la 27 Septembrie 1911 st. n. dimineața la 9 ore în cancelaria oficiului protopresbiterial, dreptce on. proprietari de vii prin aceasta sunt poțitiți a participa la adunarea indicată.

OBIECTELE:

1. Staverirea termenului culesului de vii.
2. Construirea preliminarului pe 1912.
3. Pertractarea noului statut promontorial.
4. Alte obiecte obveninde.

Șiria, (Világos) 17 Septembrie 1911.

Prezidiul promontorial.

PUBLIKAȚIUNE.

Via de 7 jughere și $\frac{1}{2}$ (à 1200□) de vin roditoare și de prima calitate, cuprinsă în cartea funduară 172 din comuna *Muszka* A+2 691.692 se va vinde la licitațiune benevolă în 26 Septembrie nou 1911, în localul judecătoriei regești din Világos (Șiria) dimineața la 9 ore împreună cu rodul de acest an. Prețul exclamării e 20400 cor. Valoarea e 10%, adică 2040 cor. care este a se întregi la 10% a prețului îndată după terminarea licitațiunei.

Accasta viie să vinde și din mână liberă până la ziua licitărei.

Deslușiri dă: Szabó István, Arad, Ferdinánd-utca 8.

Un candidat de avocat

cu ceva practică află aplicare momentană în cancelaria subscrișului.

Dr. Ioan Moldovan,
advocat, Aiud (Nagyenyed).

De vânzare.

În lipsă de teren se vinde pe lângă transport necondiționat

un motor de gaz

30 cai putere, marcă original engleză și o

moară cu două roți

și transmisiune de 42 P. provăzută cu pietri franceze și de Buda — cu preț convenabil, avantajoase condiții de plată.

L. Olariu, Budapest, V.
Hold-utca 4. félem. 28.

Un candidat de avocat

incepător,

află aplicare în cancelaria advocațională alui

Dr. Fedor Teimer,

în Boksánbánya (Bocșa-Montană).

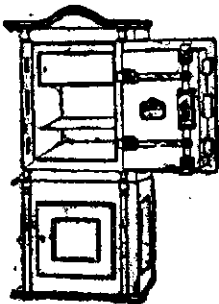
Fabrica budapestană de casse de bani

Gelléri și Schuller

BUDAPEST

Fabrica: IX., Rákos-utca 4. Depozitul orașenesc și biroul: V. Széchenyi-u. 7.

Liferanții ministerului de agricultură, de hovězi, căilor ferate ungare și al poștelor.

Efectuiază casse de bani, libere contra focului și spargerilor, casse pancelate pentru păstrarea documentelor.

Catalog gratuit și franco.

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine proțești

NEOPLANTA — UJVIDÉK.

foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de recvizite și haine proțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică. Pregătește totfelul de icoane sfinte legate frumos cu aur și mătăasă, steaguri, prapore și altele. Icoana Mormântului lui Christos îl face foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

A. Slepák, giuvaergiu și ceasornicar

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 43. sz.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparaază ca nouă, lucrurile vechi, anume giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță Prețuri solide! — Serviciu prompt!

O rugare modestă, care nu vă costă nici o obsoală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

am, profită de ocazie ca să nu se prezinte în fața tribunalului, și merse de se internă la spital.

XXX.

În luna Iunie avu loc bătălia dela Friedland, la care regimentul Pavlograd nu luă parte. Numai decât după aceea se încheie un armistițiu.

Rostoff, care suferea de lipsa prietenului său și care, dela plecarea lui Denissoff nu primise nici o veste dela acesta, profită de armistițiu și ceru autorizația să-și viziteze amicul la spital. Lazaretul se afla într'un mic sat prusian, care fusese de două ori distrus de armata francească și de cea franceză, și cum vara era călduroasă și senină, satul acesta cu străzile și casele ruinate, cu locuitorii lui sdrențuiți, făcea foarte urtă impresiune. Spitalul era într'o casă de peatră pe jumătate derăpătată. Câțiva soldați bandajați, palizi și buhăiți umblau prin curte ori se încălzeau la soare. De îndată ce Rostoff intră în casă, îl întâmpină un miros înăbușitor de puroi; el înălți pe scară un medic cu țigara în gură și armat de un ajutor-chirurg.

— Unde mergeți, Nobleța voastră? îl întrebă medicul pe Rostoff. Gloanțele au avut milă de d-ta, de aceea dorești să vede să te îmbolnăvești de tifos. Nu ști această e o casă de leproși, tătucule?

— Cum așa? întrebă Rostoff.

— Pe cel de intră aci îl pândeste tifosul, tătucule, îl pândeste moartea! Numai eu și Makeieff — și-l arătăm pe internul — putem trăi aci. Am îngropat cinci medici până acum. Cum sosește unul nou, peste cincisprezece zile dă ortul popii, făcu doctorul cu o mulțumire rădită. Am chemat și medici prusieni, dar aliaților noștri nu le place la noi.

Rostoff explică medicului că ar dori să-l vadă pe șeful de husari Denissoff, care trebuia să se afle în altă sală.

— Nu știu, nu-l cunosc, tătucule; Ce vrei! am trei ambulante sub îngrijirea mea, patru sute de bolnavi. Noroc că femeile prusiene ne trimit cafea și salamă, câte două livre pe lună.

Maiorul Denissoff, repetă Rostoff, a fost rănit la Meliten.

— Mi-se pare că a murit. Lista e la Makar Alexeici, spuse ajutorul, apoi se adresă lui Rostoff: Vino cu mine în secțiunea ofițerilor, ca să te convingi d-ta însuși.

Rostoff și ajutorul-chirurg o porniră pe un coridor; duhoarea spitalului îl înăbușea pe Rostoff cu atâta putere încât fu nevoit să se oprească pe loc ca să răsuflă. O ușă se deschise la stânga lui și în pragul ei apără un om slab și palid, cu picioarele goale, în cămașă și care mergea spriginindu-se de cârji. El aruncă lui Nicolae o căutătură pizmașă. Rostoff își roti ochii prin odaie unde văzu mai mulți bolnavi, unii întinși pe jos, uni pe pae și alții pe mantalele lor.

XXXI.

Chirurgul îl duse pe Rostoff în secțiunea ofițerilor, compusă din trei săli cari răspundeau una în alta și pline de paturi. Ofițerii răniți sau bolnavi erau unii culcați, alții se așezau pe patul lor, iar alții umblau prin odaie în halte și cu scufelele spitalului pe cap. Cel dintâi pe care-l întâlni Rostoff, fu un omuleț slab, ciung de o mână și care fuma dintr'o lulea scurtă. Rostoff căuta să-și aducă aminte unde-l mai văzuse pe acest om.

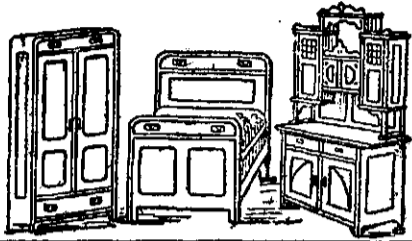
— Uite unde a dat Domnul să ne întâlnim, vorbi omulețul. Eu sunt Tușin, dacă-ți mai aduci aminte, care te-am luat pe turnul meu la Schwengraben, și acum, uite, mi-au tăiat o bucată din mine, zise el surizând și arătând mâna fără braț... Il cauți pe Denissoff? a-dăugă el; e vecinul meu... pe aici... pe aici... și-l conduse pe Nicolae în altă sală.

(Va urma)

BAUMANN ARNOLD succesorul
LÁHNI KÁROLY,
fabricant de mobile.

Alba-Iulia, Piața Szent István Nr. 11.

Recomandă mobile pregătite în atelierul său din cel mai bun material, pentru dormitoare, sufragerii, locuințe garson și — birouri pe lângă prețuri ieftine. —

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

simplu artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu—N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școli, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Ciasornic și lanț!

Un ciasornic numai cu Cor. 1-90

Pentru desfacerea unei cantități mari subscrisa casă de export trimite un ciasornic »Anker« de precizie aurit împreună cu lanț cu preț fabulos de Cor. 1-90, precum și garanție pe 3 ani. — Expediție cu ramburs prin firma:

Uhren-Exporthaus, F. Windisch
Krakau Nr. U/52.

Ceasornicele neconvenabile se primesc îndărăt.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că mi-am aranjat în Timișoara, Piața George Nr. 4. un modern

atelier dentistic.

Practica mea veche mă dispenzează de o mai amănunțită recomandare, augurându-mi în schimb încrederea în satisfacerea ori-cărei pretenții a pacienților. — Cu stimă:

Götzl Mór,
dentist.

Iosif Mendel

fabricant de mobile în Alba-Iulia

Gyulafehérvár.

Recomandă în atenția Onoratului public magazinul său bogat asortat.

Serviciu prompt, prețuri ieftine, garanță deplină.

Sute de mii de dame
au să mulțamească
frumusețea lor

pielea catifelată a feței și fină a
mânilor, specialității de toaletă

Ravissante

a renumitului doctor parisian Lajosse.

Sunt nevătămătoare!
Rezultatul de neîntrecut!

Fard Ravissante, folosire la zi în 3 nuanțe Cor. 1-50.

Pudră Ravissante, 3 nuanțe, pudra cea mai fină în cutii de 1 și 2 Cor.

Crema Ravissante, folosire seara, pentru catifelarea pielii, față gât, mâni și brațe în borcane de 1 și 2 Cor.

Săpun Ravissante, curat, nevătămător, bucata 1 Cor.

La albirea dinților e de recomandat praful de dinți Ravissante al doctorului Lajosse, cutia 1 Cor.

Apa de gură Ravissante, specialitate unică, sticla 2 Cor.

Se vinde în Budapesta în farmaciile:

Török József și Török Sándor.

În provincie se expediază cu ramburs. Să cerem precis în droguerii, farmaciile și parfumerii, specialitățile renumite »Ravissante« ale doctorului Lajosse. Să fim atenți și să ne ferim de falsificări.

LUCZA JÓZSEF

atelier chimic p. curățitul hainelor
Szeged, Laudon-u. 9.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor bărbătești femeiești de copii și procești, postav, de mobile, haine de doliu etc. Mai departe primește curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf. Comandele din provincie se efectuează imediat.

Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,

BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregătește totfelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie. Catalog trimis gratis.

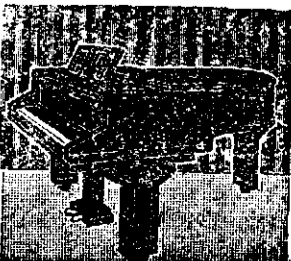
Pianuri sau Harmoniuri

se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu Strada Cismădelei 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman). întemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de pianuri de închiriat. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Schrimpl Szaniszló

cea mai mare turnătorie și fabrică de luminări de ceară în Ungaria de sud
Temesvár-Gyárvaros, Fő-utca.

Recomandă comercianților: turte și prăjituri cu miere, precum și luminări de ceară, albe și colorate, facile cu preț moderat. — Bisericii se dă la cumpărarea de luminări rabat. — Comandele se îndeplinesc prompt.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oșel

pentru întrebuițare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kadar Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

Haine, pardesie și paltoane

moda cea mai nouă, din stofă modernă, de toamnă și de iarnă, croite admirabil, se pot comanda ieftin la

Mészáros Károly,

croitor de haine bărbătești,
Kolozsvár, Szentegyház-utca. 6.

Numai p. fumători

carl cu considerare țin la sănătatea lor dau zilnic câte 1—2 fil. mai mult:

Specialitate de club 120 foițe 20 fil.

70 „ 12 „

○ cutie de tuburi (100 buc.)

70 fil.

Markă de scutire.

Se capătă pretutindenea.

Cine trimite adresa la

Halász Ferencz, Budapesta

Strada Nefelejts No 4.

primește două cărți gratis.

La sfaturile medicale, foițele nu sunt imprimare, dar cu toate acestea au o marcă de scutire și apoi semnătura fabricantului „MODIANO“.

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Schmidt János succesor Schmidt Ferencz

sculptor și arhitect de altare

Budapest, X., Köbányai-ut 53. (Lângă stațiunea locală a tramvaiului electric.)

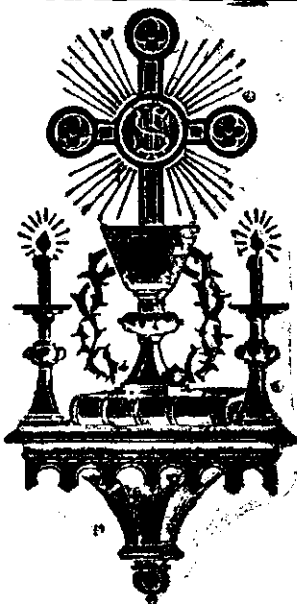
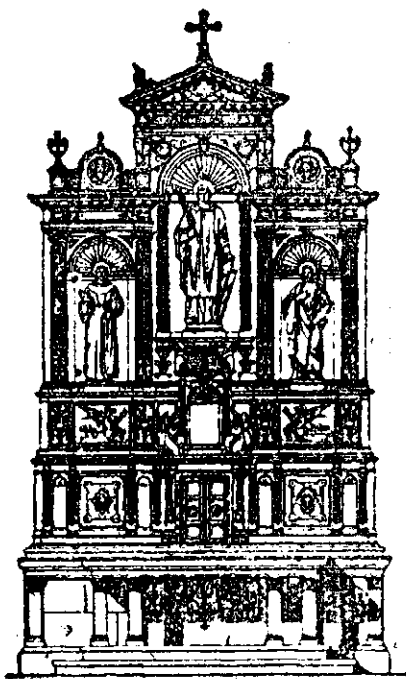
Efectuează tofelul de mobilier de biserică, precum :

Iconostase și altare; statui de piatră și lemn; amvoane și scaune de spovedanie; sicriul domnului, grota Mariei de Lour; cristelnițe, icoane de stațiune; sculptură în relief sau pictură; străni; pictură de biserică și atare etc.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorește.

Preț-curent, proiect de budget și planuri gratis. Dacă sunt chemat pentru examinarea lucrului, mă duc oriunde pe cheltuiala mea proprie. — — —

Prețuri moderate. — — — Condiții de plată favorabile.

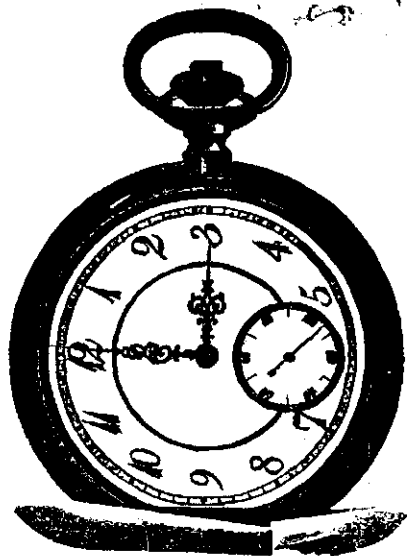
JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiel 47.

neguțătoria pentru articli de sticlă, porcelan și metal; farfurii și blide înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericesti :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a. Ieftin de tot: **Candelabru aurit** pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43— Coroane. — La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Cele mai bune

orologie

— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericele

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit carl îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului

IFJ. FAZAKAS FERENCZ

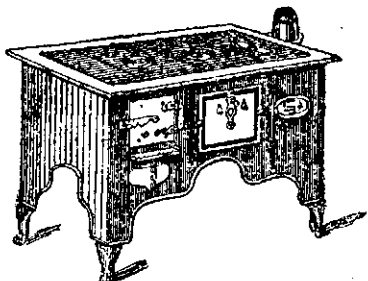
Szepsiszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile

(șparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primesc și ecsecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinilor și mecanismelor de fier, a casselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecărui care se referă la ziarul acesta preț-curent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

„Arieșana“

institut de credit și economii societate pe acții în Turda.

Prospect de emisiune.

Adunarea generală a institutului de credit și economii „ARIEȘANA“ societate pe acții în Turda, ținută la 24 Februarie a. c. având în vedere dezvoltarea treptată a institutului a hotărât estinderea cercului de activitate prin înființarea de filiale și totodată urcarea capitalului social dela 160.000 Cor. la 300.000 Cor. prin emisiunea alor 1400 buc. acții nouă în valoare nominală de 100 Cor. — Cu executarea acestei hotărâri s'a încredințat direcțiunea, care totodată raportează că până în prezent a deschis filiale în Iara-de-jos și în Ghirișul-de-aries, și cererile de împrumut ale clientelei — cari până acum, conform bilanțului trecut au fost satisfăcute fără reescompt, — de acum înainte capitalele disponibile nu mai pot fi împlinite. Direcțiunea pe baza acestei hotărâri esmite următorul prospect de emisiune și ofere spre opțiune respective subscriere nouele acțiuni pe lângă următoarele condițiuni:

1. Fiecare acționar are dreptul de a opta în valoare nominală de 100 Cor. la acție și 3 Cor. spese de emisiune, atâtea acții, câte are transcrise în cartea acționarilor.

2. Pentru acei acționari, cari ar dori să subscrie un număr mai mare de acții de câte au înregistrate, precum și pentru neacționari prețul unei acții noue se statorește în 120 Cor. și 3 Cor. spese de emisiune.

Opțiunea precum și nouele subscrieri Direcțiunea le va primi în ordinea intrării listelor de subscriere.

3. Sumele întrate peste prețul nominal al acțiilor, după detragerea speselor de emisiune, se vor adauge la fondul de rezervă.

4. Terminul pentru dreptul de optare precizat în punctul prim se fixează până la 1 Noemvrie c. iar pentru subscrierea celorlalte acții fără drept de optare, până la 1 Decemvrie 1911.

5. Prețul acțiilor se solvește la următoarele termene:

a) La subscriere 10 procente la sută și 3 Cor. spese de emisiune.

b) Până la 31 Decemvrie 1911, 20 procente la sută.

c) Până la 1 Martie 1912 . . . 10 „ „

d) Până la 1 Maiu 1912 . . . 20 „ „

e) Până la 1 Iulie 1912 . . . 10 procente la sută.

f) Până la 1 Septemvrie 1912 . 15 „ „

g) Până la 1 Noemvrie 1912 . 15 „ „

Acționarilor însă le stă în voie a solvi și mai multe rate de odată. După sumele solvite, dela ziua solvirei se compută 5 procente dobândă pentru ratele decăzute și nesolvite la timp se vor computa 6 procente interese de întârziere și totodată direcțiunea își rezervă dreptul a se conforma §. 11, care sună:

„.....Nesolvindu-se vre-o rată din acțiuni la timpul său, direcțiunea provoacă prin publicare de 3 ori a numărului respectivei acțiuni în foile societății pentru răspunderea ratei restante și când nu se solvește nici după 4 săptămâni dela ultima publicare prin jurnale, atunci posesorul acțiunii se provoacă direct prin postă la solvire, care dacă în 15 zile dela expedarea provocării n'ar urma, dreptul de acțiune pentru acele acțiuni se declară pierdut și sumele deja solvite, trec în fondul de rezervă al institutului. Excepțiune se face pentru orfanii, căror tutor după denumirea primită din partea respectivei sedrii orfanale — este îndatorat a răspunde ratele restante în timp de 6 luni și 6 procente interese de întârziere“.

6. Acțiunile din noua emisiune vor intra în toate drepturile acțiilor vechi numai cu 1 Ianuarie 1913.

7. Acțiunile noue se vor elibera numai după solvirea întregului preț, iar solvirile parțiale se vor cvita în un certificat interinmal.

8. Subscrierea de acții e a se face pe contrapagina prospectului și solvirile se efectuesc la cassa institutului.

9. Pentru hotărârea definitivă asupra înmulțirii capitalului social și pentru modificarea corespunzătoare a statutelor, atât veștii acționari, cât și noii subscriitori vor fi convocați la adunare generală, care va putea hotărâ înmulțirea capitalului social și la sumă mai mare sau mai mică decât 300.000 Cor., după cum capitalul asigurat prin semnările de acții acceptate de direcțiune, va fi mai mare sau mai mic.

Turda, la 19 August 1911.

Direcțiunea.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY“

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și toffelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimitte franco.

☛ S'A DESCHIS ☛

prăvălia de pardesie de dame

György Menyhért & Co.

Arad, piața Andrássy Nr. 8.

Nr. telefonului 855.

Vis-à-vis de biserica Minorităților.

Nr. telefonului 855.

Mare asortiment în noutăți englezești de cea mai elegantă formă; modele originale în pardesii de dame și domnișoare pe lângă prețuri ieftine, fixe. — Comandele după măsură se execută în timp scurt. — În provincie la cerere se trimit mustre.